

Sociální sítě v kontextu volnočasových aktivit u studentů sociální pedagogiky

Michal Říkovský

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michal Říkovský**
Osobní číslo: **H18150**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Sociální sítě v kontextu volnočasových aktivit u studentů sociální pedagogiky**

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti sociálních sítí, volnočasových aktivit a sociální pedagogiky.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

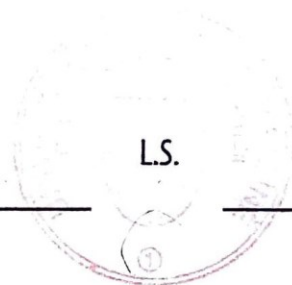
Seznam doporučené literatury:

- BLINKA, Lukáš, 2015. Online závislosti: jednání jako droga?: online hry, sex a sociální sítě: diagnostika závislosti na internetu: prevence a léčba. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5311-9.
- GAVORA, Peter, 2000. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido. ISBN 80-859-3179-6.
- CHRÁSKA, Miroslav, 2007. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1369-4.
- KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ, 2016. Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5595-3.
- KRAUS, Blahoslav, 2008. Základy sociální pedagogiky: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-383-3.
- PÁVKOVÁ, Jiřina, 2002. Pedagogika volného času. Praha: Portál. ISBN 80-717-8711-6.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Šalenová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **27. ledna 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval.
V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 15.3.2021

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ušije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odprá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédá k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku sociálních sítí v kontextu volnočasových aktivit u studentů sociální pedagogiky. V teoretické části jsou uvedeny stěžejní pojmy, jako sociální sítě, jejich vymezení, nejpopulárnější zástupci a případná závislost. Druhá se zaměřuje na volný čas, jeho vymezení, funkce a faktory. Poté jsou stručně popsány jednotlivé pozitivní a negativní dopady spojené s užíváním sociálních sítí ve volném čase. Praktická část zobrazuje postup, uskutečnění a výsledky výzkumného šetření realizováno v rámci práce, který má za cíl zjistit využití sociálních sítí vybraných studentů sociální pedagogiky v kontextu volnočasových aktivit. Výzkum proběhl za pomoci kvantitativní metody, přesněji řečeno dotazníkového šetření.

Klíčová slova: sociální síť, volný čas, YouTube, Facebook, Instagram, student sociální pedagogiky

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on the issue of social networks in the context of leisure activities for students of social pedagogy. The theoretical part presents key concepts, such as social networks, their definition, the most popular representatives and possible addiction. The second focuses on leisure time, its definition, functions and factors. Then, the individual positive and negative impacts associated with the use of social networks in leisure time are briefly described. The practical part shows the procedure, implementation and results of the research carried out in the work, which aims to determine the use of social networks of selected students of social pedagogy in the context of leisure activities. The research was carried out using a quantitative method, more precisely a questionnaire survey.

Keywords: social network, free time, YouTube, Facebook, Instagram, student of social pedagogy

Děkuji Mgr. Evě Šalenové za odborné vedení mé bakalářské práce, užitečné připomínky, cenné rady a trpělivost. Rovněž děkuji za obrovskou podporu kolegyním Anně Sojkové a Anně Šnircové ve sféře lidské i odborné. V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za podporu po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 SOCIÁLNÍ SÍŤE	12
1.1 VYMEZENÍ POJMŮ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	12
1.2 NEJOBLÍBENĚJŠÍ SOCIÁLNÍ SÍŤE	13
1.2.1 Facebook	13
1.2.2 Instagram.....	15
1.2.3 YouTube.....	16
1.2.4 Snapchat	17
1.2.5 TikTok.....	18
1.3 ZÁVISLOST NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH	19
2 VOLNÝ ČAS	24
2.1 POJETÍ VOLNÉHO ČASU	24
2.2 FUNKCE VOLNÉHO ČASU	26
2.3 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VOLNÝ ČAS	27
3 DOPADY POUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ VE VOLNÉM ČASE	30
3.1 POZITIVNÍ DOPADY VYUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ VE VOLNÉM ČASE	30
3.1.1 Informace	30
3.1.2 Kontakt s ostatními	30
3.2 NEGATIVNÍ DOPADY VYUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ VE VOLNÉM ČASE	31
3.2.1 Problémy spojené se zdravím.....	31
3.2.2 Sexting.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
4 DESING VÝZKUMU	34
4.1 VÝZKUMNÉ CÍLE	34
4.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	35
4.3 METODA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	35
4.4 VÝZKUMNÝ SOUBOR	36
4.5 VÝZKUMNÁ TECHNIKA	36
4.6 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT.....	37
5 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	38
6 ZHODNOCENÍ A DISKUZE O VÝSLEDCÍCH	50
6.1 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	52
ZÁVĚR	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54

ELEKTRONICKÉ ZDROJE	57
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59
SEZNAM GRAFŮ	60
SEZNAM TABULEK.....	61
SEZNAM PŘÍLOH.....	62

ÚVOD

Mladí dospělí dnes žijí v tom, co bychom mohli nazvat „globální vesnice“. Tráví svůj volný čas před televizí a počítačovými obrazovkami. Jak se zvyšuje využívání sociálních sítí mezi lidmi, dochází k přeskupení jejich chování ve volném čase. Sociální sítě se těší fenomenálnímu úspěchu, pokud jde o úroveň adaptace a využití. Způsobují změny paradigmatu v tom, jak se lidé navzájem propojují a komunikují, a také v tom, jak vyjadřují a sdílejí nápady. Zejména technologický pokrok změnil povahu volnočasových aktivit, zajistil nové činnosti, usnadnil k nim přístup, a co je nejdůležitější, mění sociální třídy, které realizují volnočasové aktivity. Značná pozornost a obavy se zaměřují na to, jak mladí dospělí používají sociální sítě, protože jsou považováni za „digitální generaci“, přesto však mohou být zranitelní a vystaveni riziku vlivu sociálních sítí.

Současné sociální sítě právě byly jeden z prvních motivů, proč jsem si je vybral jako téma pro svou bakalářskou práci. Druhý motiv byl, že sociální sítě také využívám. Spojit výše uvedené sociální sítě s volnočasovými aktivitami pak vzešlo z mého zájmu zjistit, jak je studenti využívají v kontextu volnočasových aktivit. Kromě toho je to také hlavní cíl bakalářské práce.

Práce se skládá ze dvou částí. Teoretická část představuje tři kapitoly. První z nich je zaměřena na sociální sítě a jejich základní vymezení. Dále zde zmíním nejoblíbenější sociální sítě, které jsou v posledních letech nejvíce populární. Ke konci kapitoly se zaměřím na nejčastější a nejvíce zmiňovaný problém spojený se sociálními sítěmi. Ve druhé kapitole se věnuji oblasti volného času, jeho funkcím a faktorům, které ovlivňují způsoby jeho trávení. Třetí kapitola je zaměřena na pozitivní a negativní dopady využívání sociálních sítí ve volném čase.

Praktická část obsahuje tři kapitoly. V úvodu je představen desing výzkumu, který se váže k sociálním sítím a volnočasovým aktivitám. Dále jsou popsány cíle, výběr zkoumaného souboru a metody výzkumu. Druhá kapitola interpretuje data získaná z výzkumu. Poslední kapitola je věnována shrnutí výzkumného šetření a diskuze. Ke sběru dat jsem využil kvantitativní metodu dotazníku. Ten jsem vytvořil v Google formulářích a rozeslal studentům sociální pedagogiky pomocí společných e-mailů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Tato kapitola se bude zabírat sociálními sítěmi a jejich základním vymezením. Další podkapitola přibližně vymezí několik nejpopulárnějších sociálních sítí v dnešní době. Na konci podkapitola, která je zaměřena na závislost na sociálních sítích, vysvětlí nejdůležitější negativum současné doby spojené s trávením volného času na sociálních sítích.

1.1 Vymezení pojmů sociálních sítí

Sociální sítě se v posledním desetiletí vyvinuly tak, že se staly důležitým hnacím motorem pro získávání a šíření informací v různých oblastech, jako je obchod, zábava, věda, dokonce i politika. Jedním z důvodů popularity sociálních sítí je možnost přijímat nebo vytvářet a sdílet veřejné zprávy za nízkou cenu. Nízkou cenou v tomto případě rozumíme náš volný čas, avšak tomu se budeme věnovat v následující kapitole. Sociální sítě slouží jako důležitý kontext v životě začínajících dospělých.

Kožíšek a Písecký (2016, s. 24) vymezují sociální sítě jako: „internetová služba, která umožňuje svým členům vytvářet veřejné, uzavřené nebo i firemní profily, prezentace, diskuzní fóra a nabízí prostor pro sdílení fotografií, videí, obsahu a dalších aktivit.“ Dále pojednávají o takzvaném „neomezeném internetu“, který do dnešní doby byl takřka nepřístupný a nákladný, přičemž v době, kdy kniha byla vydána, uvádí největší celosvětovou síť Facebook, kterou v roce 2016 využívalo přes 1,5 miliardy lidí. Autoři hovoří, že mnohé sociální sítě jsou určeny jen mladým uživatelům, ale na druhou stranu tvrdí, že na nejčtenějších sociálních sítích převládá vyzrálá uživatelská základna.

Boydová a Ellisonová (2007, cit. podle Pavlíček, 2010, s. 130) definují sociální sítě jako webovou technologii, která uživatelům těchto sociálních sítí přináší 3 základní možnosti:

- Vybudovat v rámci této sítě veřejný či poloveřejný profil uživatele.
- Definovat seznam dalších uživatelů v rámci této sítě, se kterými je daný jedinec propojen. Povaha a pojmenování těchto propojení se mohou v různých sítích lišit.
- Síť umožní uživatelům zobrazit a procházet seznam uživatelů, s nimiž jsou spojeni, a zároveň procházet tyto seznamy i u jiných uživatelů.

Služba sociálních sítí je online služba nebo platforma, která se zaměřuje na usnadnění budování sociálních sítí nebo sociálních vztahů mezi lidmi, kteří například sdílejí zájmy a

aktivity. Služba sociálních sítí se skládá z reprezentace každého uživatele (často profilu), jeho sociálních vazeb a řady dalších služeb. Většina služeb sociálních sítí je založená na webu a poskytuje uživatelům interakce přes internet, například e-mailem, a rychlé zasílání zpráv. Online komunitní služby jsou někdy považovány za službu sociální sítě, ačkoli v širším smyslu služba sociální sítě obvykle znamená službu zaměřenou na jednotlivce, zatímco online komunitní služby jsou zaměřeny na skupinu. Weby sociálních sítí umožňují uživatelům sdílet nápady, aktivity, události a zájmy v rámci svých jednotlivých sítí. Za poslední roky sociální sítě nabírají rapidního růstu ve smyslu obchodu, zábavy, vědy nebo politiky. Určitě nám pomáhá k získávání důležitých informací, u kterých bychom si ale měli ověřit důvěryhodné zdroje. Z definic autorů jasně plyne, že sociální sítě slouží jako virtuální prostředí, kde můžeme vytvořit veřejný nebo poloveřejný profil nebo také kde trávíme svůj osobní čas, který naplňujeme například diskuzí, sdílením fotografií, videí, obsahu a dalších.

1.2 Nejoblíbenější sociální sítě

Následující podkapitola se bude věnovat nejoblíbenějším sociálním sítím dnešní doby. Jelikož současná situace napomáhá těmto sítím se více a více rozvíjet, je v tento moment důležité je definovat a objasnit, jak mohou ovlivnit naše budoucí jednání. V první řadě se podkapitola pokusí vysvětlit, jakou sociální síť používáme a co vše je možné na těchto sociálních sítích publikovat. Za druhé se pokusíme přiblížit, na jaké bázi tyto sociální sítě fungují, a popřípadě, co můžeme od nich očekávat.

Mezi jednu z nejznámějších sociálních sítí v Česku patří Lide.cz. „Největší česká seznamovací síť, která se po změně konceptu v roce 2014 zaměřila na uživatelské profily, diskuzní fóra a soukromé chaty.“ (Kožíšek a Písecký, 2016, s. 25)

1.2.1 Facebook

Facebook je sociální síť, která byla vytvořena pro studenty vysokých škol, ale rozšířila se tak, aby přivítala lidi všech věkových skupin a povolání. Kromě uživatelů se samotný web neustále mění a aktualizuje novými technologiemi. V této době web umožňuje členům (těm, kteří si zaregistrují účet) vytvořit profil plný osobních informací, fotografií a videí, které lze sdílet s ostatními uživateli.

Kožíšek s Píseckým (2016, s. 26) hovoří o nejvýznamnější sociální síti světa, jíž je Facebook s využitím přes 1,5 miliardy uživatelů. Zároveň spadá do žebříčku třetí největší

webové služby na světě, přičemž využívá více než osmdesát jazyků světa včetně češtiny. Zakladatelem této služby je Mark Zuckerberg, který facebook založil na základě studentského projektu na Harvardově univerzitě, avšak vzápětí se velice rychle rozvinula i mezi ostatní univerzity a postupem času se otevřela pro širokou veřejnost. Výhodami této sociální sítě je vzájemné působení mezi uživateli, sdílení informací či obsahu nebo slouží jako komunikační prostředek. Autoři také uvádí zajímavost, že uživatelé na facebooku nahrají okolo dvou set milionů fotek za den. Kulhánková (2010, s. 22) mluví o facebooku jako o službě, která slouží k propojení přátel a svých známých a k oboustrannému sdělování informací, fotografií, videí nebo obsahu. Může sloužit jako komunikační nástroj nebo upozorňující kalendář, který hlídá narozeniny našich přátel, známých atd. Cosenza (2005, cit. podle Pospíšilová, 2016, s. 10-11) mluví o facebooku jako o nejpopulárnější sociální síti světa, kdy v současné době Facebook nahradil dřívější oblíbené sociální sítě. Příkladem může být kdy Facebook, který v České republice v roce 2009 zvítězil nad dřívější populární sociální sítí Lide.cz.

Facebook – popis systému

Přátelé - takzvaným základním kamenem facebooku, bez kterého by se neobešla ani jedna sociální síť, jsou přátelé. V případě, že naši známí či přátelé na facebooku mají již založené profily, stačí je jen vyhledat a požádat o přidání do přátel. Teprve až druhý uživatel (známý, přítel) schválí žádost o přátelství, máme možnost ho kontaktovat, nahlížet do jeho profilu, komentovat si příspěvky či si je navzájem posílat atd. (Pavlíček, 2010, s. 139)

Karty - můžeme chápat jako papírové záložky v knize, časopisu nebo letáku. Po registraci na Facebook se nám ukáží hned tři karty, **Zed'**, **Informace** a **Fotky**. Na rozdíl od záložek jsou karty přiřazeny vodorovně vedle sebe. (Kulhánková, 2010, s. 22) **Zed'** - je tím nejhlavnějším znakem facebooku. Slouží uživatelům, aby mohli mezi sebou komunikovat se svými přáteli, sdílet poznatky, fotky, videa nebo také obsah. (Pavlíček, 2010, s. 139)

Fotky a videa - na facebookovém profilu mohou být zveřejněny fotky, videa nebo celé alba fotek i videí. U každé fotky, videa nebo alba jde nastavit zabezpečení soukromí, tím můžeme rozumět, že své fotky a videa zpřístupníme buď svým přátelům, přátelům přátel, pro všechny, nebo jen pro nás. K fotkám, videím a albům se dají přidat doplňující informace, případně, kde jsme fotky pořídili, respektive naši polohu, také k nim můžou být označeni přátelé, kteří se na fotkách nebo videích objevují. (Pavlíček, 2010, s. 140)

Podle nejnovějších statistik je Facebook po celém světě na prvním stupni nejpopulárnějších sociálních sítí v souvislosti s aktivními uživateli za měsíc, tímto

se Facebook může činit jako lídr sociálních sítí, který překonal 1 miliardu registrovaných účtů a v současné době má více než 2,7 miliardy aktivních uživatelů za měsíc. Další statistiky poukazují na informace uživatelů facebooku po celém světě seřazené podle pohlaví. Během období těchto průzkumů bylo okolo 44 % žen a 56 % mužů. Kolik uživatelů má Facebook? S více než 2,7 miliardami aktivních uživatelů po celém světě měsíčně ke druhému čtvrtletí roku 2020 je Facebook největší sociální sítí na světě. Aktivními uživateli rozumíme uživatele, kteří se přihlásili na Facebook během posledních 30 dnů. Během posledního hlášeného čtvrtletí společnost uvedla, že 3,14 miliardy lidí používalo alespoň jeden z hlavních produktů společnosti (Facebook, Instagram nebo Messenger) každý měsíc. (© Statista, 2021)

1.2.2 Instagram

Instagram dle Kozíška a Píseckého (2016, s. 26) je služba, která poskytuje zveřejňování fotografií a videí, které popřípadě můžeme poupravit z možností grafických filtrů, které nám Instagram nabízí. Uživatelé instagramu mohou svůj uveřejněný příspěvek označit jako „hashtag“, které ulehčují vyhledávání stejných příspěvků.

„Hashtag tak, jak ho známe dnes, vznikl v srpnu 2007 na Twitteru. Nebyl to však nápad samotné sociální sítě. Ta byla nejprve, celkem ironicky, proti němu. Hashtag má na svědomí americký expert na technologii Chris Messina, který se snažil najít snadný způsob, jak spojit lidi z celého světa diskutující o stejném tématu. Hashtag. Jednoslovné vyjádření napsané za symbolem mřížky, které hýbe světem. Jedni by pod fotku na Instagram nejraději nacpali všechny hashtagy světa, jen aby dostali co nejvíce srdíček. Ať se nám to líbí nebo ne, z nevinné pomůcky pro usnadnění komunikace na internetu se během několika let stal důležitý nástroj, schopný zásadně ovlivňovat dění ve společnosti.“ (Novotná, 2018)

Na instagram se uživatelé mohou zaregistrovat stejně jako na facebooku za pomoci e-mailu nebo telefonního čísla. Uživatelé za pomoci svých účtů mohou komentovat a sledovat příspěvky uživatelů, které sledují. Určitě nemůžeme opomenout **direct** neboli službu, která umožňuje posílat si mezi sebou zprávy. Oblíbená sociální síť Instagram má více než 1 miliardu uživatelů. Následující funkce platformy představují proces vytváření a sdílení obsahu na instagramu: publikace fotografií a videí, IGTV, instagramové příběhy a živé vysílání. **Publikace fotografií a videí** - jedná se o sdílení fotografií a videí, známá také jako příspěvek na Instagramu, vytváří zdroj pro sledovatele účtu. **IGTV** - nejnovější

přidaná funkce. Jeho spuštění proběhlo v roce 2018. IGTV je nástroj pro ukládání videí delších než jedna minuta. **Instagramové příběhy** - rozumíme příběhy, které se používají k vytvoření příspěvku dostupného pouze dvacet čtyři hodin. Jednoduše řečeno **živé vysílání**, video sdíleného obsahu v reálném čase. (© Instagram, 2021)

Bylo zjištěno, že okolo 15 % globálních aktivních uživatelů instagramu byly ženy a muži ve věku od 18 do 34 let, přičemž tato věková skupina je nejvíce zastoupena ve spojitosti s nejčastějším užíváním instagramu. Avšak Instagram se dostal v nejoblíbenějším žebříčku globálních aktivních uživatelů až na páté místo. To neznamená, že globálních aktivních uživatelů je málo. Právě naopak, jedná se o více než jednu miliardu aktivních uživatelů za každý měsíc. Jako jedna z největších sociálních sítí na světě je Instagram oblíbený zejména u teenagerů. Od podzimu 2020 se aplikace pro sdílení fotografií umístila na třetím místě pokud jde o preferovanou sociální síť mezi teenagery ve Spojených státech, na druhém místě za Snapchat a TikTok. Teenageři jsou vysoce angažovaní v sociálních médiích: V průzkumu z dubna 2018 se 43 % dospívajících respondentů přiznalo ke kontrole svých sociálních sítí každou hodinu nebo častěji. Dospívající uvádějí, že se při používání sociálních sítí cítí sebejistěji, populárněji a jsou méně osamělí, depresivní a úzkostliví. (© Statista, 2021)

1.2.3 YouTube

Co je YouTube? YouTube je platforma pro sdílení videí. Web má více než 1 miliardu uživatelů a každou minutu se nahrává 300 hodin videa. Mezi březnem 2020 a březnem 2021 navíc web zaznamenal 40 % nárůst počtu uživatelů sledujících denně. YouTube dosahuje v USA největší sledovanost v kategorii osob ve věku 18-34 let než kterákoli kabelová síť. (© YouTube, 2021)

„Vůbec první video nazvané „*Me at the zoo*“ (Já v zoo) umístil na YouTube jeden z jeho zakladatelů Jawed Karim. Psal se 23. duben 2005 a tehdy pětadvacetiletý mladík v něm komentoval expozici slonů v zoologické zahradě v americkém San Diegu. Nahrávka trvá necelých dvacet sekund.“ (© Česká televize, 2015)

Podle Pavlíčka (2010, s. 155) YouTube slouží jako internetová platforma pro videa, která poskytuje službu hostování videí, což umožňuje uživatelům nahrávat a přehrávat videoobsah na internetu, přičemž jeho vznik se datuje k roku 2005. Hovoří také o tom, že YouTube za pouhé dva roky dosáhl návštěvnost ve výši přes 100 milionů návštěvníků denně. Vysvětluje, že úspěch spojený s YouTube může dnes sloužit jako příklad **Webu**

2.0. Podle Kožíška a Píseckého (2016, s. 26) se YouTube dá pochopit jako sociální síť, která poskytuje možnost nahrání a přehrávání videí, komentování nebo vytváření vlastních playlistů. Uvádějí i zajímavost, že YouTube je v některých zemích nepřístupný. Pavlíček (2010, s. 83) vysvětluje **Web 2.0** jako otevírající se platformu pro aktivní spolupráce mezi miliony uživateli. Tyto rychle se rozvíjející nástroje umožňují lépe komunikovat a vyhledávat lidi, kteří mají něco společného. Autorství **Web 2.0** patří Timovi O'Reillymu, který vydává řadu knih a publikací o počítačových technologiích. Škyřík (2009, s. 70) píše, že **Web 2.0** pro Tima O'Reillyho a jeho zástupce v Mendialive International byl takzvaný „druhý dech“.

S tak velkým úložištěm obsahu a širokým dosahem je třeba říci, že YouTube rychle mění spotřebu médií. Vzhledem ke své dominanci má YouTube pro své uživatele širokou škálu funkcí. Pro některé může být role YouTube omezena na publikační platformu, kde lze videa ukládat a sledovat, případně komentovat. Jiní mohou vidět tuto službu jako přímého konkurenta pro televizní vysílání. Někteří uživatelé se mohou domnívat, že YouTube je prosperující online komunita, která je symbolem participativní povahy Web 2.0. Vzhledem k obrovskému množství videí, která se nahrávají na YouTube, a rychlosti, s jakou se platforma vyvíjí, je však zapotřebí hlubšího zkoumání, aby bylo možné lépe pochopit, jak ji konzumují a integrují se s obsahem na této platformě.

YouTube se jako sociální síť ve světě umístila na druhém místě v počtu globálních aktivních uživatelů. V současné době je globálních aktivních uživatelů více než 2,2 miliardami za měsíc. (© Statista, 2021)

1.2.4 Snapchat

Kožíšek a Písecký (2016, s. 87) hovoří o Snapchatu jako o aplikaci, která má za účel posílání fotografií nebo krátkých videí, které můžeme ještě ozdobit textem. Tato aplikace je založena na základní myšlence, že svým přátelům pošleme vytvořený obsah, a jim se ukáže, jen po dobu, kdy my, jako strůjce odeslaného obsahu, ho nastavíme. Avšak tato činnost může u uživatelů vyvolat jakýsi falešný pocit jistoty a utajení, přičemž existuje spousta programů, funkcí a triků, které umí vytvořit screenshot obrazovky a tím zneužít fotky nebo videa.

Screenshot - v podstatě se jedná o zachycení aktuální podoby obrazovky buď počítače, nebo telefonu a následného uložení tohoto snímku do galerie fotografií nebo do alb screenshotů. Screenshot jde pořídit mnoha způsoby, které však určuje daný systém a typ

počítače nebo telefonu. (Kožíšek, Písecký, 2016, s. 169) Samostatný Snapchat může pro dnešní generace působit jako sociální síť, která se využívá především na sexting, k čemuž se může stahovat následné vydírání z druhé strany a mohou zde vznikat i velice závažná rizika ve spojitosti s citlivým obsahem.

„Problémoví uživatelé internetu se realizují v široké škále online činnosti; od navštěvování sexuálně zaměřených chatovacích místností, komunit, přes internetové seznamky až po online sledování pornografií.“ (Schwartz a Southern, 2000, cit. podle Blinka, 2015, s. 141)

Pokud se tedy bavíme o lidech, kteří snapchat zneužívají pro tyto účely a jsou na této platformě závislí, můžeme je rozdělit na 3 skupiny. Blinka (2015, s. 139) uvádí, že první skupinou je typ, který **reaguje na stres**. Tento uživatel je v první řadě ve vysokém stresu, v tomto případě se dá říci, že se jedná o únikovou strategii, která převažuje více u mužů než u žen. Druhou skupinou je **depresivní typ**, který můžeme pochopit jako depresivní, dystymické a úzkostné jedince. Tito uživatelé používají internet za účelem sexuálního zneužití pro jejich dočasné úlevy. Poslední skupinou jsou uživatelé **fantazijního typu**, kteří se zapojují v online světě do takových sexuálních aktivit, které by v offline, respektive v reálném světě, neudělali.

Spojené státy americké měly největší uživatelskou základnu snapchatu na světě s publikem okolo 108 milionů aktivních uživatelů. Můžeme také předpokládat dle statistik, že Snapchat dosáhne do roku 2024 téměř 400 milionů globálních uživatelů. (© Statista, 2021)

1.2.5 TikTok

TikTok je sociální platforma, která byla založena roku 2016, kde uživatelé nahrávají videa s krátkým obsahem, který má různou náplň, například taneční rutiny. TikTok můžeme tedy chápat jako hudebně kreativní sociální síť, zaměřenou hlavně na krátká hudební videa současných mladých lidí s délkou 15 – 60 sekund. Uživatelé této sociální sítě si mohou vybrat či vytvořit své vlastní krátké hudební video za pomoci hudebního rozhraní. **Obsahová rozmanitost** - na tiktoku existuje tolik specifického obsahu, který je uživatelům poskytnut, že jej lze uzavřít do tří velkých typů:

- výuka - to znamená naučit uživatele tančit, vařit a jiné dovednosti;
- zábava - z toho vyplývá zajímavá krátká hudební videa pro uživatele, kteří vyhledávají na této sociální síti zábavu;

- propagace - kde klíčový uživatelé propagují určitý produkt pro ostatní uživatele, například kosmetiku. (© TikTok, 2021)

Jedinečnost této sociální sítě odkazuje na funkce tiktoku, které se liší od ostatních typů podobných aplikací. Ve srovnání s jinými krátkými video sociálními sítěmi má několik výhod. Nejprve se zaměřil na hudbu; je to první krátká video aplikace, která propaguje hudbu a obsah je ve svislé podobě. Jelikož obsah je založen na hudbě, je originálnější a zajímavější. Za druhé, kroky, které vytvářejí videa, jsou jednoduché a snadno ovladatelné, přičemž na tvorbě jednoduchého videa se mohou podílet všichni lidé. Rozhraní je navíc snadné a uživatelům stačí procházet nahoru a dolů, aby si vybrali videoobsah, který chtějí sledovat, čímž se zvýšila přilnavost uživatelů. Za třetí, používá určité algoritmy velkých dat, takže může sledovat analýzu a preference obsahu od uživatelů a poté jim doporučit obsah na základě toho, co sledují a preferují. Pro TikTok stále existuje velmi široký a dalekosáhlý vývojový prostor pro budoucnost.

TikTok jako relativně nová sociální síť, která je starší než 4 roky, má však neskutečný nárůst jak po stránce uživatelů, tak i obsahu. Různorodost věkové kategorie na tiktoku denně přidává velké množství obsahu ve formě videí, ale na druhou stránku nejčastější věkovou skupinou jsou právě děti, které tento obsah nejvíce sledují, a adolescence a starší, kteří tento obsah vytváří a ovlivňují tak mladé, ale i starší diváky. Tato rychle se rozvíjející sociální síť se podle statistik umístila na sedmém místě hned pod výše zmíněný Instagram. Celosvětových aktivních uživatelů je více jak 600 milionů za měsíc. (© Statista, 2021)

1.3 Závislost na sociálních sítích

Je zapotřebí zmínit nejčastější a nejdůležitější problém, který je spojen s využíváním sociálních sítí a od kterého se další problémy mohou odvíjet, a to je závislost.

Nešpor (2007, s. 9) uvádí, že nejlepší definice závislosti stanovuje Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10), přičemž hovoří o tom, že takovouto definici je těžké shrnout a uvést. Také říká, že není chyba na straně autora, avšak na řadě odborníků ze Světové zdravotnické organizace. Filipiak (2003, cit. podle Kopecký, 2013, s. 103) chápe závislost jako touhu, které je obtížné se zbavit a která nás nutí dělat nebo opakovat určitou činnost, což nám poskytuje pocit uspokojení. „Je možné se stát závislým na samotném předmětu – přenášeci – s ohledem na atraktivitu a mobilnost formy, je možné stát se závislým na obsahu a možnosti např. životních stylů, vzorů chování, propagované hierarchie hodnot a hodnocení.“ Krčmářová (2012, s. 36) hovoří, že spousta lidí takzvaně utíká na internet a

k jeho aplikacím jen proto, aby se vyhnuli nepříjemným situacím, které se jim mohly stát během dne či týdne, příkladem nepříjemných prožitků může být samota, nuda, napětí, strach či deprese. Můžeme to chápat v kontextu, kdy po těžkém dni ve škole nebo v práci je velmi jednoduché si ulevit od stresu, který mohl vzniknout právě na těchto místech, tím, že můžeme komunikovat s přáteli online nebo si zahrát nějakou rychlou hru, například na telefonu. V dnešní době je internet snadno dostupný a rychlý. Některé aplikace nám mohou poskytnout i vzájemnou konverzaci. S tím se pojí i fakt, že nepotřebujeme vyvinout značnou námahu na jeho užívání ve srovnání s překonáváním stresu a nepříjemných zážitků ze dne či týdne například s fyzickou aktivitou. Dále se Krčmářová (2012, s. 37) snaží ukázat na Maslowově modelu potřeby online fungování jedince, které může pomoci internetu uskutečnit:

- Fyziologické potřeby – hlad, žízeň, zima a sexuální potřeby. Zde uvádí, že ve virtuálním světě může být uspokojen jenom sexuální pud. Další fyziologické potřeby jsou potlačovány na dobu nezbytně nutnou.
- Potřeba bezpečí – jistota, stabilita, struktura, osvobození od strachu a úzkosti. Jelikož jedinec vždy ví, že tu virtuální svět, hra a přátelé vždy budou pro něj, sníží se tím jeho úzkost, která může být spojena s negativními zkušenostmi z reálného světa.
- Potřeba sounáležitosti a lásky – podle Maslowa je člověku vlastní hluboká potřeba stádovosti, spojování se, sounáležitosti. Sociální sítě či MMORPG hry jsou ideálním místem, kde se může jedinec cítit součástí komunity, mít dostatek „přátel“.
- Potřeba ocenění – respekt a úcta, které nám poskytují druzí, a pocit vlastní sebedůvěry, kompetentnosti a nezávislosti. Příkladem této potřeby může být diskuzní server, kde si jedinec vymění své názory s ostatními, a tím získá určitou vážnost a zároveň zvýší svou hrdost.
- Potřeba sebeaktualizace, seberealizace – takzvané metapotřeby, které přicházejí na řadu, když jsou uspokojeny předcházející základní potřeby. Příkladem toho může být pravda, dobrota, estetické potřeby, hravost, jedinečnost, sebevyjádření. Ve virtuálním světě tyto potřeby mohou být jednoduše naplněny.

Autorka Krčmářová (2012, s. 37) však považuje za důležité, že výše zmíněné naplňování potřeb se nemusí týkat pouze lidí, kteří mají problémy s online závislostí. Dále však

zmiňuje problém, který nastane, pokud začne jedinec virtuální svět považovat za jediné z nejdůležitějších prostředí, kam může utíkat před reálným světem. Příkladem toho může být, že selhal ve skutečném světě a v navazování kontaktů tváří v tvář. Krčmářová (2012, s. 38) také uvádí 8 rizikových faktorů, které podporují rozvoj závislostního chování na online prostředí:

- vyšší míra úzkosti;
- deprese, depresivní rysy;
- jiné druhy závislosti;
- nedostatek podpory z okolí;
- pocity nepochopení, neštěstí;
- ztráta sociální aktivity či mobility;
- vyšší míra stresu;
- u dětí a dospívajících zvyšuje riziko rozvoje závislosti podle různých zdrojů (porucha typu ADHD, sociální fobie, nuda).

Blinka (2015, s. 32) uvádí, že veřejnost jeví velkou pozornost o spoustu behaviorálních závislostí, které vedou k diskuzím i o online závislostech. Tento zájem je pochopitelný v souvislosti, s jakou rychlostí se sociální sítě prosadily a zastoupily do našich domácností podstatný faktor trávení našeho volného času. „I výzkum závislosti na internetu je v naprosté většině záležitostí poslední dekády a souvisí především s růstem popularity online her pro mnoho hráčů a s rozvojem online sociálních sítí.“ Dále uvádí i příklad, kdy velice známý vyhledávač Google Scholar rozlišil pro klíčové spojení *internet addiction* 2 730 článků, které byly publikovány v roce 2000, přičemž v roce 2013 bylo mnohem více záznamů, tedy 23 000, avšak obdobný experiment na *Web of Science* vytvořil pro stejné období 21 a 399 textů na právě zmiňované téma závislosti na internetu.

Bryantová a kol. (2006, s. 577-589) zjistili prostřednictvím studie sběru a analýzy dat na sociální sítě, že u dnešní mládeže roste výskyt deprese v dospívání, sebepoškozování a promiskuita více než dříve. Co se změnilo? Byl dokončen systematický přehled účinků sociálních sítí na dospívající. Dalo by se předpokládat, že tyto stránky sociálních sítí mají obrovský dopad na naše dospívající; kvůli míře, se kterou zaplavily jejich životy a která se pro dřívější mládež zdá nepochopitelná. Dále například Kopecký (2011, cit. podle

Krčmářová 2012, s. 40) uvádí psychologická a sociální rizika, která jsou spojena s online závislostí:

- špatná organizace času, nepravidelnost v jídle, nedostatek spánku;
- zhoršení mezilidských vztahů, úzkost ve vztazích, neschopnost řešit problémy v komunikaci;
- horší školní prospěch nebo soustředění na práci;
- vyšší riziko rozvoje jiných závislostí, zneužívání alkoholu a drog;
- poruchy paměti, v souvislosti je opět únava, nevyspání, celkové oslabení organismu;
- omezení dříve preferovaných aktivit;
- podle Nešpora může mít násilí v počítačových hrách za následek zvýšení agresivity a celkově nepřátelského naladění vůči okolnímu světu, sklon ke rvačkám a šikanování;
- možný rozvoj deprese.

Z hlediska vývoje se adolescenti snaží navázat svou identitu a sebeúctu ve vztazích s přáteli. Boydova (2008, s. 120-138) etnografická studie o úloze síťově propojené veřejnosti v mladistvém společenském životě dospěla k závěru, že dospívající rozvíjejí a procvičují pokročilé sociální dovednosti ve svých vrstevnických skupinách a jsou zapojeni do mnoha aktivit. Také se v této kvalitativní studii zaměřuje na to, proč si dospívající „stěžují“ na sociální síť a dochází k závěru, že jejich socializace je hlavní výhodou těchto stránek a jejich neustálého využívání sociálních sítí. Vrstevnické vztahy jsou v sociálních souvislostech, které ovlivňují dosažení vývojových úkolů u adolescentů, například:

- naučit se vycházet s přáteli obou pohlaví;
- přijímat fyzické tělo a udržovat ho zdravé;
- stát se soběstačnějším;
- rozhodování o manželství a rodinném životě;
- příprava na zaměstnání nebo kariéru;
- získání souboru hodnot, které mají vést chování;
- stát se společensky odpovědným.

Avšak trvá na tom, že tyto sociální úkoly se odehrávají spolu s využíváním sociálních sítí v dnešní generaci mládeže.

Griffith (2006, cit. podle Krčmářová, 2012, s. 39) uvádí šest základních příznaků, které musí být naplněny, aby se dalo hovořit o závislosti: „význačnost, změna nálady, zvýšení tolerance, abstinenci příznaky, konflikt, rekurence.“

„Prvním významným psychickým faktorem spojeným s nadměrným užíváním internetu a závislostí na něm je tedy zvýšená tendence se nudit, zvýšená impulzivita, respektive neschopnost impulzům odolávat.“ (Ševčíková a kol., 2014, s. 39)

Griffiths a kol. (2014, cit. podle Blinka, 2015, s. 33) varují, že extrémně intenzivní činnosti s využitím sociálních sítí strávené například na facebooku není dostatečným důkazem, že se jedná o závislost. Lin a kol. (2011, cit. podle Blinka 2015, s. 98) hovoří o tom, že do této skupiny především spadají studenti vysoké školy, kteří jsou považováni za velmi ohroženou skupinu. Přičemž uvádí, že převaha s nadměrným užíváním sociálních sítí u studentů vysoké školy se pohybuje okolo 6-15 %. Šmahel (2009, cit. podle Blinka, 2015, s. 98) tvrdí, že prevalence nadměrného užívání internetu je 5,3 % ve věku 20-26 let, a 2,9 % ve věku 26-35 let.

Závislost na sociálních sítích je relevantní problém, který se v budoucnu ještě zhorší kvůli rychlému rozvoji technologií. Lidé stráví více času na internetu a sociálních sítích. Jediným způsobem jak odolat závislosti na sociálních sítích, je trénovat svou vůli a věnovat méně času své internetové aktivitě. Sotva existuje člověk, který by dokázal odolat jeho síle. Když sledujeme jakýkoli kanál YouTube věnovaný zvířatům, uvidíme desítky podobných videí níže. Velmi často plánujeme sledovat pouze jeden videoklip, ale najednou nás upoutala pozornost dalšího souvisejícího videa. Když sledujete alespoň deset souvisejících videoklipů, pochopíte, že jste se stali obětí YouTube a jeho neomezeného toku informací.

2 VOLNÝ ČAS

Následující kapitola se bude věnovat volnému času. Další podkapitoly vysvětlí pojetí volného času, poté základní funkce volného času a v neposlední řadě několik faktorů, které ovlivňují volný čas a proč tomu tak je.

2.1 Pojetí volného času

„V soudobé společnosti se stává volný čas do značné míry doménou konzumu, jenž je převážně cílem lidského snažení, nikoli jen prostředkem... Člověk se stává otrokem svých potřeb. Pracuje, pracuje, mnohdy dře, kupuje, obstarává, zařizuje, pořizuje, ale nemá volný čas, v němž by žil radostně. Nemá čas pro sebe ani pro své nejbližší, vzdává se bezprostředních lidských setkání, protože musí pracovat, obstarávat a konzumovat.“ (Němec, 2002, s. 16)

Jednou z nejpoužívanějších definic volného času je považována definice Průchy, Walterové a Mareše (2003, s. 274) v následujícím znění: „Čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku).“ Avšak Bakalář (1978, s. 65) uvádí definici, která je konkrétní či dokonce s lidumilným podtextem: „Je to čas, v němž je člověk více než jindy sám sebou, kdy nejvíce patří sám sobě, kdy koná z větší části svobodně a dobrovolně činnosti pro sebe a ze svého vnitřního zájmu pro druhé. V tomto smyslu přináší také bezprostřední užitek sobě i druhým.“ Podle Pávkové, Hájka a Hofbauera (1999, s. 15) můžeme volný čas vnímat jako aktivity, které děláme dobrovolně a s radostí, které nám mohou dávat pocit uvolnění, tedy je to chápáno jako protiklad povinné práce a povinností. Dále také vysvětlují, že pod volným časem si můžeme představit odpočinek, rekreaci, zábavu, zájmové činnosti, dobrovolné vzdělávání, dobrovolnou společensky prospěšnou činnost i časové ztráty s těmito činnostmi spojené. Janiš (2009, s. 4) tvrdí, že volný čas je odborný výraz, který však zná každý laik a umí si pod tímto názvem cokoli vybavit. Protože je tento pojem všem známý, bývá velice opovrhovaný celou společností, která podceňuje jeho význam, že si ani neuvědomuje následky, přestože má velký význam zejména pro mladé jedince. Slepíčková (2005, s. 14) definuje volný čas jako dobu, kdy jedinec se věnuje vlastním činnostem dobrovolně a nevede žádné závazky k sobě samému nebo ke druhým. Jedince tyto činnosti naplňují štěstím a uspokojením a nemají zdroj žádných negativních znaků.

Čížková a Ondřejová (2009, s. 41) uvádí Janišův pohled na jeden z fenoménů současné doby, kterým je počítačová technika. Velkým negativem spojený s počítači a užívání internetu, případně hraní počítačových her je zvyšující se nečinnost jedince v souvislosti s trávením volného času. Tato pasivita má spojitost s dalšími problémy, které se však nemusí projevit hned, ale až po několika letech. Příkladem toho může být problém s komunikací v reálném životě, budoucí fyzické dovednosti nebo potíže s navázáním nových sociálních kontaktů.

Životní spokojenost a pohoda se obecně pojímají a hodnotí z hlediska štěstí, spokojenosti, morálky, kvality života, sebeúcty a duševního a fyzického zdraví. Ačkoli se ve vědecké literatuře zdá, že neexistuje žádná souhlasná definice volného času, obvykle je zahrnut jeden nebo více z následujících prvků: volný čas jako čas, volný čas jako aktivita, volný čas jako stav mysli nebo volný čas jako kvalita akce nebo zkušenosti. Volný čas je tedy provozován buď objektivně jako vnější chování, které lze definovat a měřit, nebo subjektivně podle vnitřního psychologického stavu jedince. Slepíčková (2005, s. 9) tvrdí že, úspora času je spojena i se zrychleným hospodářským a technickým pokrokem, která nám ulehčuje nejen práci v zaměstnání, ale i při domácích pracích. Moderní společnost je na jednu stranu určitě výhodným pozitivem, avšak nese s sebou i problémy. Macek (2003, s. 72) říká, že adolescenti se v každodenním životě setkávají s nesčetným množstvím trápení a problémů. Především se to týká života v rodině, prostředí ve škole a postojů s vrstevníky. Dále sem spadají i problémy, které souvisí s trávením volného času a starostmi, které jedinec prožívá sám se sebou. Jedinec nemusí být spokojen s vlastním jednáním nebo se svou fyzickou zdatností. Tedy adolescentní volný čas je často definován z hlediska sportu nebo jiných strukturovaných mimoškolních aktivit. Volnočasové aktivity adolescentů však mohou zahrnovat řadu dalších nestrukturovaných nebo potenciálně negativních aktivit (užívání drog, vandalství apod.). Širší perspektiva, která zahrnuje všechny mimoškolní aktivity adolescentů a umožňuje dospívajícím rozhodnout o tom, jak jsou aktivity kategorizovány z hlediska struktury, typu aktivity (sociální, fyzické, kreativní, pasivní) a úrovně interakce (individuální, skupina), může poskytnout lepší pochopení využití času adolescentů mimo školu a související vývojové důsledky.

„Relativizace a oslabení neměnných norem a hodnot vede pravděpodobně u mladých lidí i k vyššímu důrazu na důležitost aktuálního prožitku a situace, k vyšší orientaci na přítomnost (rychlá a intenzivní „konzumace slasti“) a k odkladům či případně úplnému odmítání dlouhodobých závazků.“ (Macek, 2003, s. 177). Poté Macek (2003, s. 177)

vysvětluje, že oproti minulosti současní adolescenti projevují větší zájem o pasivní formu odpočinku či prostou zábavu na bázi krátkodobých intenzivních prožitků (tzv. adrenalinové „výkony“). Pod tímto si můžeme představit, že adolescenti nevyhledávají aktivity spojené s dlouhodobou přípravou, ale volí například experimentovat s drogami nebo hrát jednoduché hry atd.

2.2 Funkce volného času

Každý z nás potřebuje vyplnit svůj volný čas co nejvíce efektivně nějakou smysluplnou aktivitou ať už se bavíme v rozmezí dne či týdne. Proto se v této podkapitole zaměříme na několik funkcí podle autorů, kteří se touto tematikou zabývají.

Dělení dle Hofbauera (2004, s. 13), který uvádí tři nejzákladnější funkce volného času:

- **Odpocinek** – takzvaně kompenzuje únavu během dne, která může vzniknout například při práci. V tomto případě obnoví pracovní síly. Sem můžeme tedy zařadit kino, divadlo, hry nebo i odkládání či plnění povinností a úkolů respektive prokrastinace. V podstatě se jedná o regeneraci pracovních sil.
- **Zábava** – je pozastavení jednotvárnosti každého jedince během dne. Do zábavy můžeme zařadit nové zážitky, hry a aktivity, které nás rozptylují, a tím odložíme monotónnost dne či týdne, nebo také sportem, čtení knih nebo sledování televize. V tomto směru to můžeme chápat jako regeneraci duševních sil.
- **Rozvoj osobnosti** – jedna z nejdůležitějších funkcí, která jedinci pomáhá se rozvíjet a zdokonalovat osobnost po všech třech stránkách, tedy jak duševní, tělesné, tak i sociální. Zahrnout sem můžeme sledování filmů, sebevzdělávání, zájmové aktivity, koncerty či jakoukoli účast na společenské akci. Jednoduše řečeno, spoluúčast na vytváření kultury.

Funkce, které jsou uvedeny výše, souvisí s jedním z nejdůležitějších problémů v současné době, které ovlivňují fungování volného času a stojí za zmínění. Je to světová modernizace s vysokým rozvojem sofistikovaných informačních technologií a komunikačních zařízení. V poslední době silně ovlivňuje adolescenty, zejména studenty, kvůli existenci chytrých telefonů a mnoha dalších pomůcek. Tato sofistikovanost zabavuje kvalitní čas, kdy by se adolescenti mohli aktivně účastnit sportu a rekreace, a zároveň ničí jejich zdravý životní styl. Tím můžeme říci, že do funkce zábavy spadá sledování videí na youtube, instagramu, tiktoku apod. Přičemž rozvoj osobnosti mohou vyplňovat vzdělávací sociální sítě.

Příkladem funkce odpočinku v dnešní době mohou být sociální sítě, které pomohou jedinci si odpočinout od svých povinností. Janiš a Skopalová (2016, s. 23) uvádí funkce dle Kratochvílové jako „formativně výchovnou, seberealizační, zdravotně hygienickou, preventivní a socializační.“ Podobný způsob dělení funkcí volného času má i Pávková a kol. (2002, s. 39), i když v první řadě mluví o funkcích výchovy mimo vyučování: „výchovně-vzdělávací funkce, zdravotní funkce, sociální funkce, preventivní funkce.“

Avšak Vážanský (2001, s. 36-38) uvádí nejdůkladnější a nejpodrobnější přehled funkcí volného času, které nám předložil Opaschowski:

- rekreace – potřeba uzdravení, zotavení, sexuální potřeby, odpočinek a spánek;
- kompenzace – potřeba smíření, rozptýlení, potěšení a odstranění námahy;
- edukace – potřeba učení, zdokonalování sám sebe;
- kontemplace – potřeba klidu, času pro sebe, pohody, uvědomění sebe sama;
- komunikace – potřeba sdílení informací, družnosti s druhými, touhy nebýt sám;
- integrace – potřeba společenských vztahů a zážitků, skupinové atmosféry;
- participace – potřeba angažování k druhým, vlastní iniciativy, spolurozhodování a spoluúčasti;
- enkulturace – potřeba učení jedince žít ve společnosti a její kultuře.

Přičemž Vážanský (2001, s. 32) zmiňuje, že funkce volného času dle dalších odborníků slouží také pro volnočasové aktivity, vzdělávání a k získávání nových informací.

2.3 Faktory ovlivňující volný čas

Volný čas může být spojený s okolnostmi, které mohou mít větší nebo menší dopad právě na trávení volného času během dne. Právě těmto faktorům se budeme v následující podkapitole věnovat.

Hájek a kol. (2004, s. 30-33) uvádí několik faktorů, které ovlivňují volný čas:

- rodina;
- skupina vrstevníků;
- lokální pospolitosti;
- společenské prostředí;

- občanská sdružení a podobné subjekty;
- hromadné sdělovací prostředky;
- soukromé subjekty, školy;
- střediska pro volný čas dětí a mládeže;
- školní družina, školní klub.

Slepičková (2005, s. 17-18) uvádí, že je nezbytně nutné věnovat pozornost dětem a mládeži, protože tato věková skupina se nejvíce vyskytuje v prostředí rodiny, ve školním prostředí a v kruhu svých vrstevníků. Také uvádí, že rodina je první, která od dětství prosazuje svůj vliv na jedince. „Jak hodnotit tuto silnou tendenci trávit volný čas v rodině? Na jedné straně jistě kladně, jako projev potřeby silných a silnějších intimních vazeb, jako posilování velmi významné základny pro tvorbu a výchovu vazeb citových, a možná že i jako jistou renesanci rodiny v rozšiřování a prohlubování její funkce být skupinou pro volný čas.“ (Bakalář, 1978, s. 126). Tyto poznatky mohou naznačovat, že styl rodičovství ovlivňuje fungování adolescentů v rámci volného času, ovlivňuje úspěch rodičů při přenosu jejich hodnot a přesvědčení a zmírňuje úroveň autonomie a propojení adolescentů s rodiči. Kromě toho obecné styly rodičovství a specifické rodičovské postupy nadále formují vývoj jednotlivce v období dospívání až do dospělosti. Tyto vlivy přispívají jak ke stabilitě, tak ke změnám vývojových vzorců dospívání. Rodiče ovlivňují své adolescenty přímo i nepřímo, vědomě i nevědomě, prostřednictvím modelování, poskytováním poradenství, rad, příležitostí, omezení a posilování, svými rodičovskými praktikami a prostřednictvím hodnot a přesvědčení, které zastávají.

Pokud míříme na faktory vztahující se k tématu, tedy **hromadné sdělovací prostředky**, z čehož si můžeme vybírat vlastní zdroj informací, který může mít na nás jak pozitivní, tak i negativní vliv, hrozí poměrně velké nebezpečí v souvislosti s negativními vlivy. Těmi mohou být v první řadě rychle se rozvíjející internet, dále také televize, filmy, noviny apod. Avšak u mladých dospělých bývají nejoblíbenější sociální sítě, které u nich zastávají nejpodstatnější roli v současném každodenním životě. (Hájek a kol., 2004, s. 30-33) Pávková (1999, s. 36) také tvrdí, že působení hromadných sdělovacích prostředků a informačních technologií je velmi podstatný faktor dnešní doby. Konkrétně tvrdí, že komerční média mohou poskytovat mnoho způsobů, jimiž se zaměřují na různé skupiny dětí a mládeže. Příkladem nástrojů komerčních médií mohou být televizní pořady, hudba, počítačové hry atd. Hájek, Hofbauer a Pávková (2008, s. 31) uvádí, že ti, kteří se účastní

volnočasových aktivit, mohou mít značné rozdíly v diferenciaci, a to podle rozličných aspektů:

- pohlaví a věku;
- sociální příslušnosti a kulturní orientace;
- obsahu;
- zaměření zájmu a jeho odborné a výchovné náročnosti;
- dosahovaných výsledků od běžných po špičkové zaměření na vlastní rozvoj nebo na úkoly veřejně prospěšné;
- participační a solidární či podle role, kterou tato činnost v životě dítěte a mladého člověka zaujímá.

„V západoevropských zemích je vedle pohlaví za další výrazný faktor podmiňující účast ve sportu prokázán faktor přináležení k sociální třídě. Pro naše prostředí se spíše než o sociální třídě hovoří o sociálním statusu. Vertikální sociální diferenciaci zahrnuje úroveň dosaženého vzdělání, profesionální postavení neboli zaměstnanecký status, mocenské postavení, příjem, majetek, spotřební (životní) úroveň a životní styl.“ (Slepičková, 2001, s. 74) Dále však autorka Slepičková (2001, s. 74) uvádí, že pokud se hovoří o adolescentech, je určitě nutné omezit počet uvedených faktorů, protože se v takové věkové skupině vůbec nemusí projevit, příkladem toho může být, že adolescenti sami ještě nepracují, aby měli nějaký finanční přínos na svůj život včetně potřeb ve volném čase. Finančním aktivem jsou pro většinu právě rodiče. Slepičková (2001, s. 47) vysvětluje, že sport je jakýmsi socializačním faktorem, který má vazbu jak k jedinci, tak i ke skupině. Dále však uvádí, že jedinec, který v dané skupině uznává hodnoty a normy, činí tuto skupinu tím, čím je, avšak to nemusí znamenat, že jedinec se hned stane součástí skupiny. Na druhou stranu se může i stát, že jedinec se stane součástí dané skupiny, ale s jejími interními zákonitostmi se nemusí ztotožňovat. Může i nastat takzvaný obrácený vztah, čímž rozumíme vztah skupiny k jedinci. Ta jedince může buď přijmout za součást skupiny, která ho toleruje, nebo naopak nestojí o jeho subjektivní podíl, případně odmítne jedince přijmout do skupiny nebo ho také může i vyloučit ze středu skupiny, respektive sociální exkluze.

3 DOPADY POUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ VE VOLNÉM ČASE

Tato kapitola přiblíží současné výhody a nevýhody trávení volného času na sociálních sítích. Dnešní urychlená doba má totiž na svědomí spoustu negativních i pozitivních aspektů v souvislosti s používáním sociálních sítí. Spousta autorů však uvádí velké množství negativních dopadů, ale na druhou stranu je potřeba zmínit i pozitivní dopady, které nám sociální sítě přináší každý den.

3.1 Pozitivní dopady využívání sociálních sítí ve volném čase

Užívání sociálních sítí ve volném čase nám v současné době poskytuje možnosti, které byly dodnes nevídané. Proto se tato podkapitola bude věnovat těm nejdůležitějším, se kterými se setkává většina z nás.

3.1.1 Informace

Největším důvodem pro založení sociální sítě je přehled o informacích, kterých nikdy není dost. Na druhou stranu, pokud máme přístup k těmto informacím, měli bychom být rozhodnuti a motivováni ke jejich poznávání. V tomto případě nemluvíme o problému techniky, ale o záležitostech psychických a sociálních. Otázkou zůstává, kdy s rychle rostoucími možnostmi potencionálních informací, zda společnost dokáže pohlcovat takové množství nových informací a zároveň je přeměnit na znalosti. „Stejně jako se deformuje člověk, společenská skupina či celé společenství žijící v uzavřených státních hranicích, je-li izolováno od okolního světa, žije-li v informační deprivaci, může škodlivě působit i nadbytek informací.“ (Cejpek, 2005, s. 106-107) Z tohoto výroku vyplývá, že informace mohou mít i negativní vliv, pokud je poskytována ve velkém množství, přičemž jedinec nedokáže odlišit pravdivé a lživé informace. Avšak na druhou stranu se informace stále považují za pozitiva, jelikož poskytují snadný přísun čerstvých zpráv nebo také to, že se lidé neúmyslně vzdělávají.

3.1.2 Kontakt s ostatními

Šmahel (2003, s. 75-76) tvrdí, že v reálném světě kontakt s přáteli se uskutečňuje ve fyzické blízkosti, kdy mohou například navštěvovat společně stejné kavárny, kluby, společenské akce atd. Kontakt je považován určitě za důležitou možnost, jak ostatní lépe poznat, přičemž na základě osobního střetu můžeme předpovídat jejich budoucí chování. Avšak jak tomu je na internetu? Co umožňuje kompenzovat fyzickou blízkost z reálného

světa? Autor také hovoří o tom, že ve virtuálním světě zaleží na frekvenci a interakci mezi uživateli (přáteli), tím se rozumí, jak často si osoba s určitou virtuální druhou osobou „povídá“. Fyzická blízkost se od virtuální velice liší. Na druhou stranu virtuální přátelství se někdy stává i silnějším než přátelství v reálném světě. Jeden z příkladů, který autor uvádí je, že seznámení se s cizí osobou může posílit vazby natolik, že se k němu snadno jedinec vrací.

3.2 Negativní dopady využívání sociálních sítí ve volném čase

Mezi negativní dopady využívání sociálních sítí ve volném čase spadá spousta rizik a problémů. Tato podkapitola uvede dvě z nejvíce probíraných témat současné doby, tedy problémy spojené se zdravím a sextingem.

3.2.1 Problémy spojené se zdravím

Problémy spojené se zdravím vysvětlují Zemanová a Ručková (2001, s. 1-2) následovně. V dnešní současné době převládá více sedavá aktivita u počítače nebo u chytrého telefonu oproti normálnímu pohybu. Pokud tedy vezmeme v potaz, že sedíme alespoň půlku dne ve škole nebo v zaměstnání a po těchto povinnostech náš volný čas nadále trávíme v sedavé poloze, není to zrovna optimální pro naše zdraví. Naše svalstvo se začne oslabovat. Vzniká svalová nerovnováha, která vyvolává bolestivé symptomy. Nemluvně o tom, že pasivní činnosti se odráží i na vzhledu celého těla, co se estetiky týče, přičemž spousta z nás tento působící dojem bude obtěžovat více než například bolest v zádech.

Dalším zdravotním problémem může být ovlivňování kvality spánku. Pokud trávíme denně více jako dvě hodiny u telefonu nebo počítače při maximálním jasů, stačilo by to k potlačení běžného klíčového hormonu (melatoninu) v těle. Tento klíčový hormon (melatonin) říká našemu tělu, že je noc, a pomáhá nám usnout. Pokud narušíme tvorbu klíčového hormonu prostřednictvím velké dávky jasů z obrazovky, můžeme tímto odložit naši dobu na spánek. Přičemž ostatní výzkumy naznačují, že pokud tuto nezdravou činnost provádíme po dobu několika roků, narušíme si tím biologický rytmus, tedy fáze aktivity a bdělosti našeho biorytmu. Z toho plyne, že svítící obrazovky bychom měli vypínat více jak 2 hodiny před tím, než půjdeme do postele. (Sutherland, 2013)

3.2.2 Sexting

Další negativním dopadem využívání sociálních sítí ve volném čase, který stojí za zmínění, jsou rizika v podobě sextingu. Slovo sexting, jak už samotný název napovídá, je spojením

slova sex a textování, přičemž to znamená posílání fotografií, audia a video obsahu se sexuálním motivem přes sociální síť. Rizika spojená se sextingem mohou být například, když predátor, který tento materiál může v budoucnu zneužít, dostane citlivý obsah od uživatele. Pokud agresor obdrží tento citlivý obsah, prakticky už nikdy nezmizí z internetu, a proto může vydírání trvat i několik let. Jak omezit sexting? Jednoduše, stačí takový obsah se sexuální tematikou nevytvářet, a pokud je vytvořen, alespoň ho neodesílat přes internet. (Kohoutek, 2017)

Kožíšek a Písecký (2016, s. 83) hovoří o sextingu jako o nejrizikovějším projevu, který může až způsobit oběti smrt. Na uživatele, který citlivý obsah odeslal, může být vytvořený takový nátlak od útočníka, že se jedinec uchyluje k sebepoškození, nebo i sebevraždě. Rozdělujeme na dvě úrovně: posílání citlivé fotky, videa nebo audia s partnerem, nebo s cizími uživateli. „Sexting je vysoce rizikový, zejména mezi dětmi nebo lidmi, se kterými se neznáme. Lidé znají rizika sextingu, ale přesto v této aktivitě pokračují. Pokud mi moje žena, se kterou jsme spoustu let, napíše zprávu, jak se na mě těší, až přijdu domů a popíše mi své fantazie, rozhodně se nejedná o nic špatného. Mnohým dospělým partnerům podobné zprávy zpestřují jejich sexuální život a není to nic, za co by se měli stydět.“ (Kožíšek a Písecký, 2016, s. 91)

Přestože sociální sítě mají mnoho pozitiv a výhod, je s nimi spojeno mnoho negativ. Každý den se objevují nové nápady na nové styly a trendy, což vytváří další stres pro lidi, aby s nimi drželi krok. Myšlenka, že musíme určitým způsobem vypadat, mít určitou velikost, nosit specifické styly a neustále být informováni o nejnovějších trendech, je posedlostí uživatelů sociálních sítí. Již nezveřejňujeme na sociálních sítích věci, které se nám líbí a které nás baví, ale místo toho zveřejňujeme příspěvky, abychom splnili určitý standard a ukázali, že děláme věci, které jsou považovány za stylové. Sociální sítě změnilý náš život tím, že propagují, aby její uživatelé sledovali trend místo toho, aby utvářeli vlastní cestu.

V závěru k této kapitole je na místě zmínit, že pozitivních a negativních dopadů sociálních sítí je nesčetné množství. Navíc s postupem času a urychlující se dobou neustále narůstá. Proto tato kapitola zmínila jen ty, které považuji za nejdůležitější a nejdiskutovanější.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 DESING VÝZKUMU

S otázkou, jak trávíme volný čas, a s vlivem sociálních sítí na něj se všichni setkáváme denně, proto je důležité se tímto tématem zabývat, zejména u studentů sociální pedagogiky, kteří by se měli orientovat v aktuálním dění kolem sebe i v souvislosti se současnou nebo budoucí profesí. Je důležité uvědomit si, jak se věnujeme svému volnému času, protože většina z nás považuje volný čas za dobu, kdy nepracujeme. Hájek, Hofbauer a Pávková (2008, s. 10) volný čas definují: „Volný čas je částí lidského života mimo čas pracovní (návštěva školy a pracovní proces) a tzv. čas vázaný, který zahrnuje biofyziologické potřeby člověka (spánek, jídlo, osobní hygienu), chod rodiny, provoz domácnosti, péče o děti, dojíždění za prací a další nutné mimopracovní povinnosti.“

Čím více stárneme, tím máme větší svobodu a volnost plánovat svůj osobní volný čas. Náš volný čas tedy uchopujeme jako čas, kdy máme prostor zvolit, jaké jednání teď chceme provádět. Tedy primárním znakem je, abychom si nabyli interní radost. (Knotová, 2011, s. 27). Podle mého názoru je podstatné, aby každý z nás zodpovědně plánoval a kontroloval svůj osobní volný čas, aby své trávení na sociálních sítích zbytečně nepřeháněl a aby minimalizoval možné negativní vlivy na psychiku.

Náplň volného času je pro nás, studenty sociální pedagogiky, skutečně významná otázka, protože realizuje rozmanité poslání.

4.1 Výzkumné cíle

Hlavním cílem mého výzkumu je zjistit využití sociálních sítí u studentů sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně v kontextu volnočasových aktivit.

Dílčí cíle:

1. zjistit, zda vůbec mají studenti sociální pedagogiky založený profil na nějaké sociální síti, a pokud ano, v kolika letech si ho založili;
2. zjistit, kterou sociální síť ve svém volném čase studenti sociální pedagogiky nejčastěji používají;
3. zjistit, kolik času denně tráví studenti sociální pedagogiky na sociálních sítích;
4. zjistit, kterou část svého volného času jsou studenti sociální pedagogiky schopni a ochotni věnovat aktivitám na sociálních sítích a jiným volnočasovým aktivitám;

5. zjistit pozitivní a negativní aspekty využívání sociálních sítí z pohledu studentů sociální pedagogiky.

4.2 Výzkumné otázky

Na základním principu výzkumných cílů byly stanoveny výzkumné otázky. Reakce na ně budou objeveny pomocí dotazníku, protože usilujeme o popsání situace a stavu zkoumaného jevu, proto jsme zvolili pro výzkumné šetření deskriptivní otázky v následné formulaci:

Hlavní výzkumná otázka:

Jak využívají studenti sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně sociální sítě v kontextu volnočasových aktivit?

Dílní otázky:

1. Mají studenti sociální pedagogiky založený profil na nějaké sociální síti, pokud ano, v kolika letech si ho založili?
2. Kterou sociální síť ve svém volném čase studenti sociální pedagogiky nejčastěji používají?
3. Kolik času denně tráví studenti sociální pedagogiky na sociálních sítích?
4. Kterou část svého volného času jsou studenti sociální pedagogiky schopni a ochotni věnovat aktivitám na sociálních sítích a jiným volnočasovým aktivitám?
5. Jaké pozitivní a negativní aspekty vidí studenti sociální pedagogiky ve spojitosti s využíváním sociálních sítí?

4.3 Metoda výzkumného šetření

Vzhledem k cílům, které jsme již zmínili výše, se tedy výzkumné šetření orientuje na kvantitativní výzkum. Tenhle kvantitativní výzkum je zprostředkován metodou dotazování za pomoci výzkumného nástroje, tedy dotazníku, který bude obsahovat nestrukturované, strukturované a polouzavřené položky. V podstatě jde o „způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí“ (Gavora, 2000, s. 121).

„V klasických (kvantitativně orientovaných) výzkumech získáváme o studovaných jevech zpravidla velké množství číselných údajů (dat). Abychom z naměřených dat mohli vyčíst potřebné informace, je nutné je nejdříve zpracovat.“ (Chráška, 2016, s. 39)

Dle Gavory (2000, s. 121) **respondent** je ten, který vyplňuje dotazník. Položkami v dotazníku rozumíme **otázky** kladené na respondenty, avšak položky je vhodné uvádět jen tehdy, kdy jsou v oznamovací formě. Provádění dotazníkového šetření se nazývá **administrace**.

4.4 Výzkumný soubor

Pro výzkumný soubor jsme zvolili 1., 2., 3. ročník studentů sociální pedagogiky bakalářského studia a 1., 2. ročník studentů sociální pedagogiky magisterského studia prezenční formy na Fakultě humanitních studií na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

V této podkapitole popíšeme postup při výběru základního souboru respondentů, který jsme zaměřili na studenty sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

„Prvý, kto použil termín sociálna pedagogika, bol nemecký pedagóg A. Diesterweg (1790-1866). Použil ho vo svojom diele Rukoväť vzdelávania pre nemeckých učiteľov, ale pojem sociálna pedagogika v ňom bližšie nevysvetlil. Zakladateľom sociálnej pedagogiky je nemecký filozof P. Natrop (1854-1924), ktorý sociálnu pedagogiku definuje ako vyššiu pedagogiku, ktorej úlohou je hľadať podstatu ľudského bytia, a preto do nej zahŕňa nielen pedagogiku, ale aj filozofiu, etiku, sociológiu a sociálnu politiku.“ (Laca, 2011, s. 20)

Procházka (2012, s. 205) tvrdí, že sociální pedagogika je pomáhající profese, tím rozumíme, že sociální pedagog by měl pomáhat druhým lidem s důrazem a respektem ke každému individuálně. Vážanský (2001, s. 108) požaduje za vlastnosti pedagoga: empatie, radost, laskavost, schopnost kooperace, samostatnost, sociální vcítění, spolehlivost, řešení těžkých situací atd. Kraus (2008, s. 197-198) popisuje sociálního pedagoga jako pomáhající profesi, která musí mít bezpochybně nejdůležitější psychologické a sociologické aspekty. Vašutová (2002, s. 30, cit. podle Procházka 2012, s. 77-78) uvádí, že každý sociální pedagog by měl mít osobnostní kompetence této profese, kterými jsou například: psychická odolnost a fyzická zdatnost, empatie, tolerance, osobní postoje a hodnotová orientace, osobní dovednosti (řešení problémů, kooperace, kritické myšlení), osobní vlastnosti (zodpovědnost, důslednost, přesnost).

4.5 Výzkumná technika

Výzkumnou techniku jsme na základě kvantitativního výzkumu zvolili pomocí dotazníku. Na základě komplikovanější situace jsme si vybrali tuto techniku, aby se se získanými daty dalo jednoduše a přehledně pracovat.

Chráška (2016, s. 164) uvádí: „Data získaná dotazníkem mají vždy jen podmíněnou platnost a vyžadují vždy velmi obezřetnou interpretaci, abychom odlišili objektivní zjištění od subjektivních soudů. Nespornou výhodou dotazníku na druhé straně je, že umožňuje poměrně rychlé a ekonomické shromažďování dat od velkého počtu respondentů.“

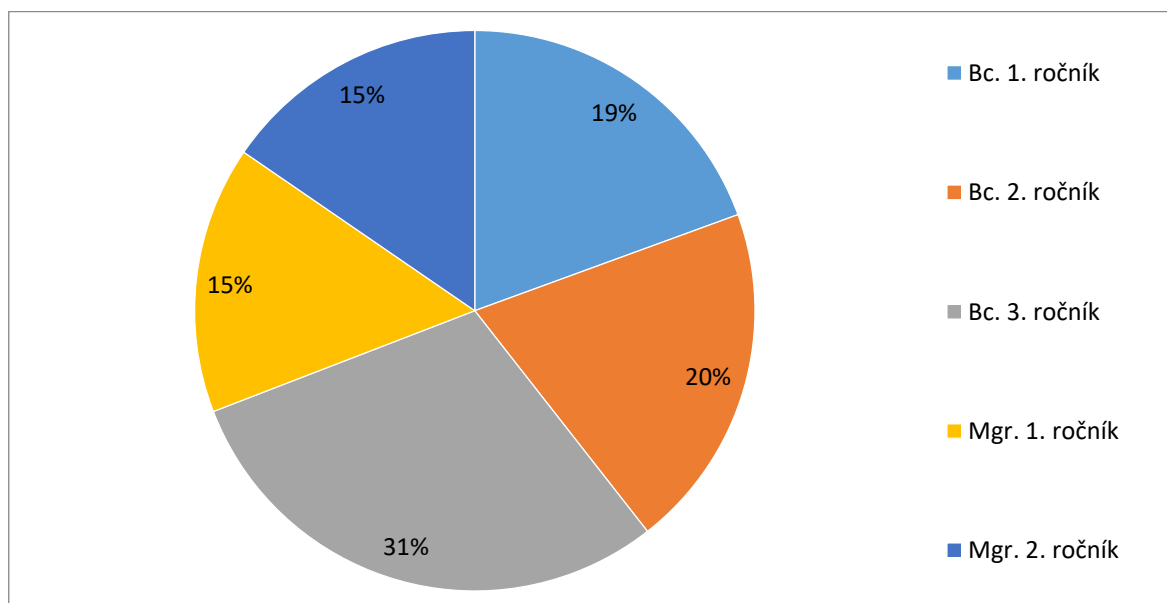
Za pomoci elektronického dotazníku v podobě formuláře Google byl rozeslán dotazník mezi všechny studenty prezenční formy sociální pedagogiky bakalářského i magisterského studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně prostřednictvím společných e-mailů. Dotazník byl vytvořen pro respondenty jednoduchou a snadno pochopitelnou formou. Pomocí výsledků z dotazníku byly dosaženy veškeré výzkumné cíle. Otázky v dotazníku jsou jak nestrukturované položky, tedy formou otevřené odpovědi tak i strukturované položky, kde byly aplikovány dichotomické a polytomické položky. V dotazníku se objevují i polouzavřené položky. Dotazník byl sestaven z 20 položek.

4.6 Způsob zpracování dat

Při zpracování informací získaných z dotazníkového šetření byly vyhodnoceny výsledky a převedeny do tabulek a grafů. Zprostředkovaná data budou vždy uváděna ve vztahu ke zkoumaným dílčím cílům. Tabulky a grafy budou následně tvořit absolutní a relativní četnosti.

5 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit využití sociálních sítí u studentů sociální pedagogiky v kontextu volnočasových aktivit. Za studenta sociální pedagogiky byl chápán jedinec, který se účastní prezenční formy studia na Fakultě humanitních studií na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, který spadá do věkové kategorie 18 až 27 let, tedy období pozdní adolescence a časně dospělosti. V již výše uvedené podkapitole výzkumný soubor jsme si uvedli respondenty, respektive studenty sociální pedagogiky 1., 2., 3. ročník bakalářského studia a 1., 2. ročník magisterského studia prezenční formy na Fakultě humanitních studií na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Výzkumného šetření se tedy účastnilo 175 respondentů, z nichž 147 (84 %) tvořily ženy a zbylých 28 (16 %) muži, přičemž se účastnili ve věkovém rozmezí 18-20 let 31 (18 %) dotazovaných, 21-23 let 101 (58 %) dotazovaných, 24-27 let 43 (24 %) dotazovaných. V ročníkovém zastoupení v bakalářském studiu se účastnilo výzkumného šetření 34 (19 %) studentů z prvního ročníku, z druhého ročníku se účastnilo 35 (20 %) studentů a ze třetího ročníku se zúčastnilo 52 (31 %) studentů. V neposlední řadě studenti magisterského studia se účastnili v počtu 27 (15 %) studentů prvního i druhého ročníku.

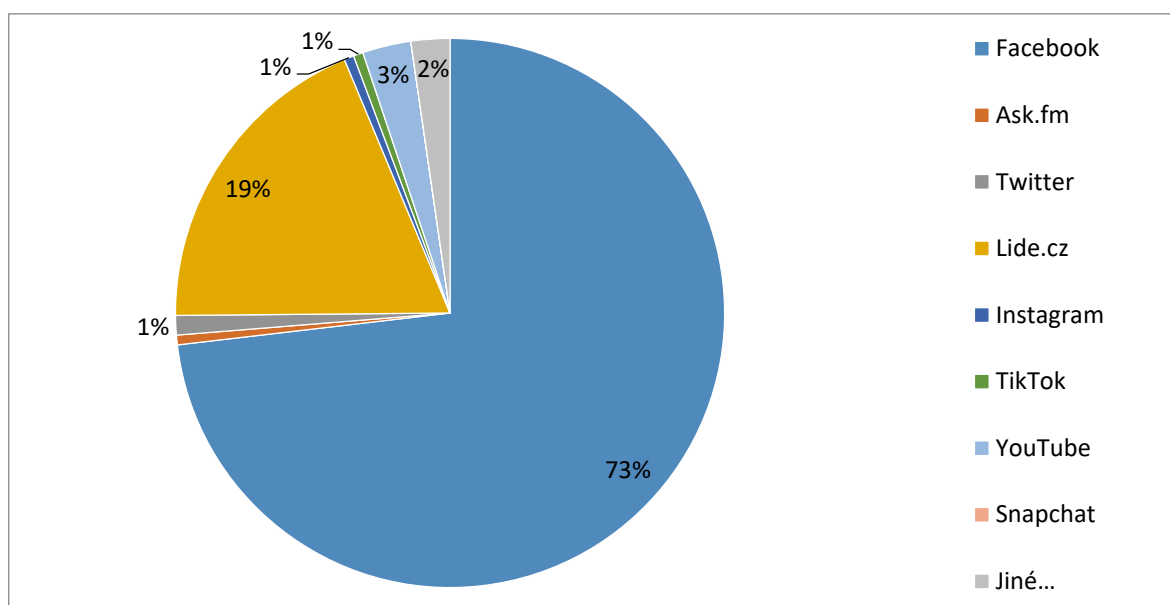
Graf 1. Ročníkové zastoupení

V souvislosti s hlavním cílem byly vytvořeny dílčí výzkumné cíle, které zněly:

První dílčí výzkumný cíl má za úkol zjistit, zda vůbec mají studenti sociální pedagogiky založený profil na nějaké sociální síti, a pokud ano, v kolika letech si ho založili. K tomuto cíli se vztahují položky z dotazníku č. 7, 8.

Položka č. 7: Na které sociální síti jste si založil/a Váš první profil? (vyberte jednu odpověď):

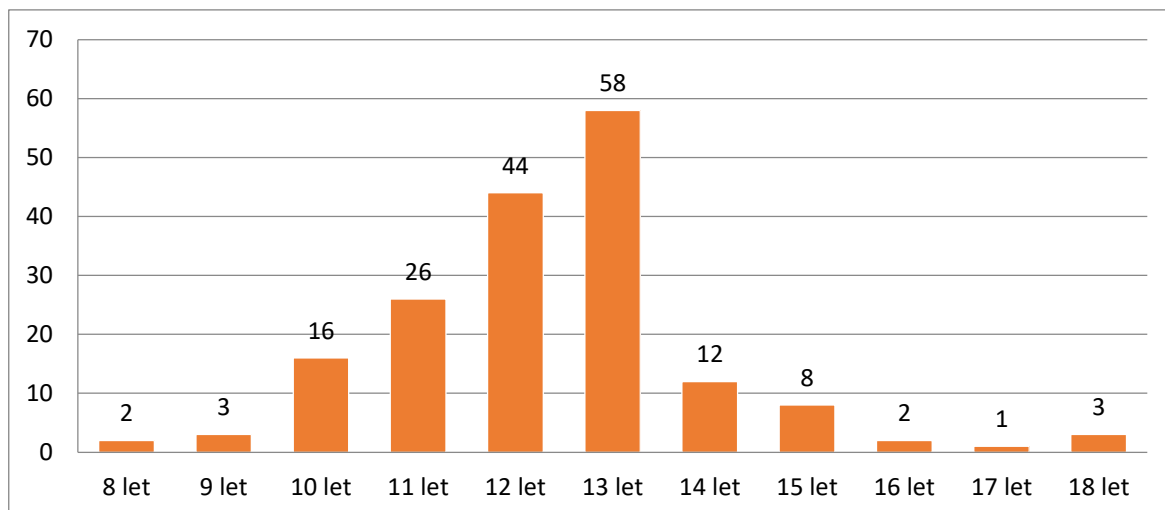
Jak jasně vyplývá z grafu č. 2, většina respondentů si založila svůj první profil na facebooku, tedy přesněji řečeno 128 (73 %) dotazovaných. Vzhledem k věku studentů sociální pedagogiky je zřejmé, že se jako druhá nejčastější odpověď objevila u Lide.cz, kterou uvedlo 33 (19 %) respondentů.

Graf 2. První založený profil

Položka č. 8: V kolika letech jste si založil/a svůj první profil na sociálních sítích? (stačí jen číslice):

Touto položkou jsme zjišťovali, v jakém věku začínali studenti sociální pedagogiky sociální sítě využívat. Z grafu č. 3 je patrné, že většina studentů si založila svůj první profil na sociálních sítích ve věku 12-13 let. Jedná se o 44 (25 %) studentů, kteří napsali 12 let, a 58 (33 %) studentů, kteří si založili profil ve 13 letech. Ačkoli většina sociálních sítí má pro založení profilu danou věkovou hranici 13 let, je zde značná většina odpovědí okolo 10-13 let, přičemž převaha odpovědí je u 13 let, což splňuje věkovou hranici na sociálních sítích.

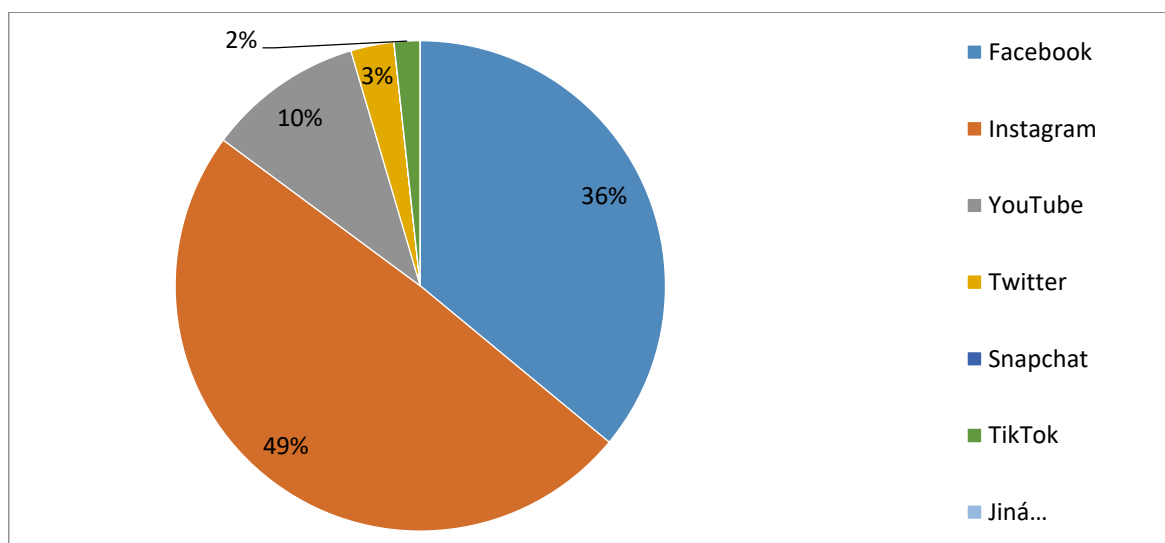

Graf 3. Věk prvního založeného profilu na sociálních sítích

Druhý dílčí výzkumný cíl má za úkol zjistit, kterou sociální síť ve svém volném čase studenti sociální pedagogiky nejčastěji používají. K tomuto dílčímu cíli se vztahují položky z dotazníku č. 9, 10, 11, 20.

Položka č. 9: Kterou sociální síť používáte nejčastěji? (vyberte jednu odpověď):

Stěžejní otázkou v našem výzkumu bylo také zjistit, jaké sociální sítě jsou nejvíce populární u studentů sociální pedagogiky. Tedy žádným překvapením není, že se na prvních příčkách objevily sociální sítě, které uvádíme v první kapitole teoretické části jako globálně nejvyužívanější. Jedná se o Instagram, na kterém tráví nejvíce času 86 (49 %) studentů, Facebook, který získal 63 (36 %) dotazovaných studentů, a v neposlední řadě YouTube s 18 (10 %) odpověďmi.

Graf 4. Nejčastěji používaná sociální síť

Položka č. 10: Kde všude máte vytvořené profily na sociálních sítích? (lze vybrat více odpovědí):

Odpovědi	Absolutní četnost
Facebook	174
Snapchat	58
Twitter	48
TikTok	51
Instagram	157
YouTube	128
Jiné...(Pinterest, Tinder, Tumblr)	4

Tabulka 1. Vytvořené profily na sociálních sítích

Tabulka č. 1 uvádí sociální sítě, na kterých mají respondenti vytvořený účet. Nejčetnější odpovědí byl Facebook. Facebookové profily má 174 (99 %) odpovědí. Druhou nejvíce početnou odpovědí byl Instagram, který má 157 (90 %) respondentů. Třetí nejvíce zastoupenou sociální sítí mezi studenty sociální pedagogiky se stal YouTube. Tedy na YouTube má 128 (73 %) studentů vytvořený profil.

Dále mezi sítě, na kterých má vytvořený profil méně jak polovina oslovených respondentů, můžeme zařadit Snapchat s 58 (33 %) odpověďmi, TikTok s 51 (29 %) odpověďmi a Twitter se 48 (27 %) odpověďmi.

Nejnižší množství respondentů lze sledovat u sociálních sítí, jako jsou Pinterest, Tinder a Tumblr. Tato otázka v dotazníku byla zformulovaná jako polouzavřená. Tím rozumíme, že studenti, kteří vlastní profily i na jiných sociálních sítích, než bylo uvedeno ve výše zmíněných odpovědích, měli možnost doplnit i jiné vytvořené profily na sociálních sítích.

Položka č. 11: Jaké jsou vaše důvody pro trávení volného času na sociálních sítích? (lze vybrat více odpovědí):

Další položka v dotazníku, která se vztahuje k druhému dílčímu cíli, se zaměřila na důvody studentů pro jejich trávení volného času na sociálních sítích. Nejvíce respondentů uvádělo, že důvodem je kontakt s přáteli, což uvedlo 151 (86 %) dotazovaných. Druhou a třetí

nejčastější odpovědi byly informace a zábava se 129 (74 %) odpověďmi. Objevování nové hudby, filmů, seriálů a chatování volili studenti také jako častou odpověď v zastoupení se 100 (57 %) a 97 (55 %) odpověďmi. Tato položka opět nabízela možnost uvést i jiné důvody pro trávení volného času na sociálních sítích a studenti tuto možnost využili. Jako další důvody studenti uváděli inspiraci, prokrastinaci a vzdělávání.

Odpovědi	Absolutní četnost
Zábava	129
Informace	129
Nuda	77
Kontakt s přáteli	151
Chatování	100
Poznávání nových lidí	20
Objevování nové hudby, filmů, seriálů, apod.	97
Jiné... (inspirace, prokrastinace, vzdělávání)	7

Tabulka 2. Důvody trávení volného času na sociálních sítích

Položka č. 20: Jaký druh profilu na sociálních sítích nejvíce sledujete? (vyberte jednu odpověď):

Tuto položku jsme sem zařadili z důvodu, že nás zajímá, nejen jaké sociální sítě studenti nejvíce používají a jaké jsou jejich důvody, ale i to, o co se zajímají nejvíce. Zde studenti nejvíce uvedli odpověď obsahově založené tedy 91 (52 %) respondentů. Druhou nejpočetnější odpovědi byly komunikační služby s 55 (32 %) odpověďmi. Poté se objevilo i 23 (13 %) odpovědí u položky profilově založené.

Odpovědi	Absolutní četnost
Profilově založené (Facebook, ...)	23
Micro-blogovací (Twitter, ...)	4
Obsahově založené (Youtube, Instagram, ...)	91
Komunikační služby (Messenger, WhatsApp, ...)	55
Virtuálně založené (profil v PC hře)	2

Tabulka 3. Nejvíce sledované druhy profilů

Třetí dílčí výzkumný cíl má za úkol zjistit, kolik času denně tráví studenti sociální pedagogiky na sociálních sítích. K tomuto dílčímu cíli se vztahují položky z dotazníku č. 12, 13, 14, 15, 16.

Položka č. 12: Kolik času trávíte na sociálních sítích během dne? (vyberte jednu odpověď):

Dlouhodobé trávení času na počítači nebo mobilním zařízení přináší s sebou jistá zdravotní rizika i jiné komplikace, které jsou shrnuty ve třetí kapitole teoretické části. Tato položka byla zařazena, abychom zjistili, zda tyto problémy u studentů mohou hrozit. Výsledky krásně naznačují, že pouhých 7 (4 %) respondentů sociální sítě využívá ve svém volném čase 7 a více hodin. Vzhledem k popularitě sociálních sítí v dnešní době je zřejmé, že studenti nejvíce odpovídali na položku 1-2 hodiny, tedy 79 (45 %) tráví svůj volný čas na sociálních sítích za den. Alarmující můžeme považovat odpovědi 3-4 hodiny a 5-6 hodin strávených na sociálních sítích v zastoupení 64 (36 %) a 15 (9 %) respondentů. Na druhou stranu 10 (6 %) respondentů tráví čas na sociálních sítích méně než 1 hodinu denně.

Položka č. 13: Na jakém místě trávíte nejvíce času na sociálních sítích? (lze vybrat více odpovědí):

Tuto položku jsme zakomponovali kvůli zjištění místa, kde studenti tráví nejvíce času na sociálních sítích. Účelem bylo zjistit, zda respondenti vyhledávají sociální sítě i jinde než doma. V tomto případě je zřejmé, že 154 (88 %) studentů nejvíce volilo možnost doma. Další nejčastější odpovědí bylo, že tráví čas na sociálních sítích během výuky ať ve škole nebo doma na online výuce, v tomto případě mluvíme o 80 (46 %) odpovědí. Z tohoto vyplývá, že si studenti i během výuky najdou čas na sociální sítě, přičemž to není

optimální doba. Dále nejvíce respondenti odpovídali, že tráví svůj čas při cestě v MHD, tedy tato možnost získala 72 (41 %) odpovědí. Překvapivě i u položky pracovní náplň si někteří studenti najdou čas na sociální sítě, respektive 26 (15 %) dotazovaných. V případě, že studenti jsou s kamarády nebo rodinou, v přírodě, ve společnosti nebo někam cestují, sociální sítě moc v tyto chvíle nevyužívají.

Odpovědi	Absolutní četnost
Ve škole během výuky / Doma během výuky	80
V práci / na brigádě	26
V přírodě	4
Doma	154
Kdekoliv s kamarády / s rodinou	7
Kdekoliv ve společnosti	5
V MHD	72
Při cestování (dovolená...)	15
Jiné...	0

Tabulka 4. Na jakém místě studenti tráví nejvíce času na sociálních sítích

Položka č. 14: Kolikrát se během dne připojíte na sociální sítě? (vyberte jednu odpověď):

U této položky jsme zkoumali, kolikrát se studenti připojí na sociální sítě během dne. Položka s otázkami č. 15-16 měla za účel rozlišit aktivnost v připojení na sociální sítě u studentů. Variantu jednou až dvakrát vybralo pouze 5 (3 %) respondentů. Další varianty třikrát až šestkrát vybralo 26 (15 %), sedmkrát až desetkrát 23 (13 %) a více než desetkrát 27 (16 %) dotazovaných. Mezi nejvíce frekventované odpovědi vybrali studenti jsem připojen/a celý den, kterou zvolilo 53 (30 %) respondentů. Hned za touto variantou se umístila možnost nepočítám to se 41 (23 %) odpověďmi.

Položka č. 15: Čemu se věnujete na sociálních sítích nejvíce? (vyberte jednu odpověď):

U této položky jsme se především zaměřili, čemu se věnují studenti na sociálních sítích nejvíce. Studenti se věnují nejvíce chatování na sociálních sítích, tedy tuto možnost vybralo 85 (48 %) dotazovaných. Jako další nejčetnější byla možnost čtení se 41 (23 %)

odpověďmi. Na třetí příčce se umístila možnost zábava, kterou vybralo 30 (17 %) studentů. Dalších 10 (6 %) dotazovaných zvolilo možnost tvořivost. Možnost vzdělávání zvolilo 5 (3 %) dotazovaných. U možností psaní příspěvků a přidávání fotek vybral 1 (1 %) a 3 (2 %) z dotazovaných.

Položka č. 16: Jak moc si myslíte, že jste aktivní na sociálních sítích během dne? (vyberte jednu odpověď):

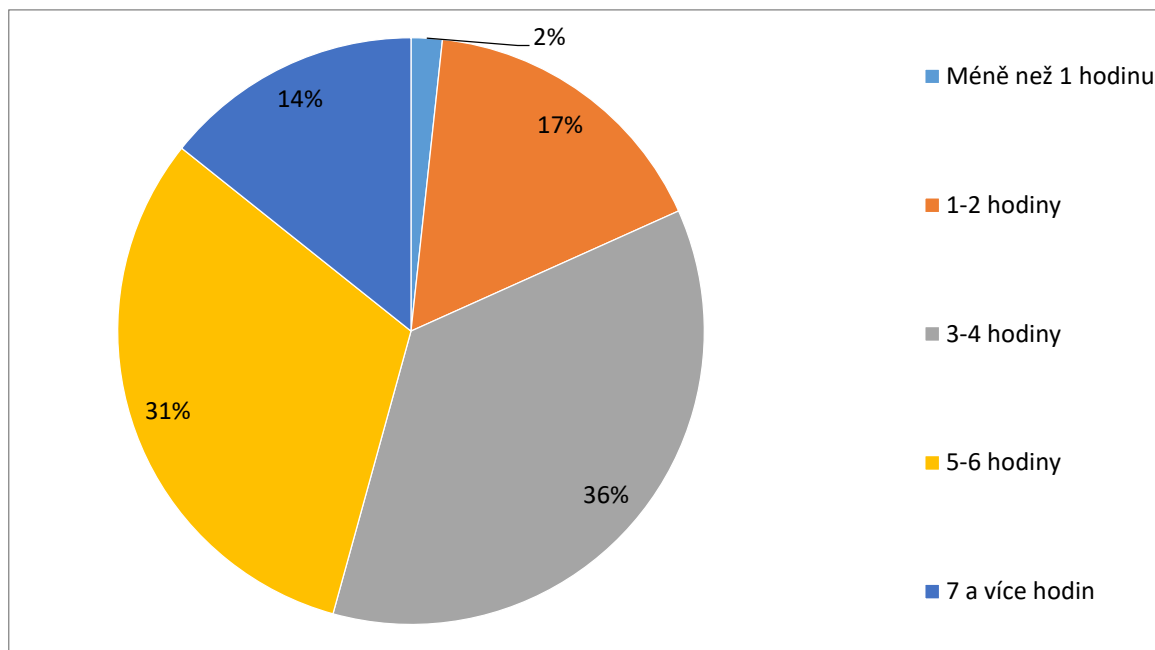
Tato položka již s výše zmiňovanými měla rozlišit aktivitu studentů na sociálních sítích. Zde je zřejmé, že studenti jsou nejvíce aktivní okolo 1,5 hodiny – 2 hodiny během dne. Tuto možnost vybralo 61 (35 %) respondentů. Druhou nejčtenější možnost 2,5 hodiny – 3 hodiny zvolilo 38 (22 %) studentů. Možnost 30 minut – 1 hodinu vybralo 32 (18 %) dotazovaných. V neposlední řadě alarmující možnost 3,5 hodiny – 4 hodiny zvolilo 27 (15 %) respondentů. Dále však 8 (5 %) studentů vybralo možnost 4,5 hodiny – 5 hodin a 9 (5 %) vybralo možnost 5,5 hodin a více.

Čtvrtý dílčí výzkumný cíl má za úkol zjistit, kterou část volného času jsou studenti sociální pedagogiky schopni a ochotni věnovat aktivitám na sociálních sítích a jiným volnočasovým aktivitám. K tomuto dílčímu cíli se vztahují položky z dotazníku č. 4, 5, 6, 17.

Následující položky byly zaměřeny na volný čas během pracovních dní, poté na způsoby trávení volného času, třetí se orientovala na pohybové aktivity u studentů sociální pedagogiky a poslední se zaměřila na to, jak moc jsou studenti ochotní strávit svůj volný čas na sociálních sítích denně.

Položka č. 4: Kolik máte denně volného času během pracovních dní? (vyberte jednu odpověď):

Z grafu č. 5 je zřejmé, že studenti sociální pedagogiky mají od pondělí do pátku k dispozici více jak 3-4 hodiny volného času denně. Další možnost 5-6 hodin zvolilo 55 (31 %) dotazovaných respondentů. Nejmenší počet odpovědí je zřejmý u možnosti 1-2 hodiny, kterou zvolili pouze 3 studenti (2 %) z celkového vzorku.

Graf 5. Volný čas během pracovních dní

Další položka v dotazníku zjišťovala, jak studenti sociální pedagogiky tráví svůj volný čas, přičemž vybírali z 9 variant, z toho jedna jim dávala možnost uvést i jiné trávení volného času, než bylo na výběr z 8 odpovědí.

Položka č. 5: Jak trávíte Váš volný čas? (lze vybrat více odpovědí):

Respondenti u této položky nejčastěji odpovídali surfování po internetu (mimo sociální sítě) v zastoupení 121 (69 %) odpovědí. Dalším způsobem trávení volného času u studentů sociální pedagogiky je relaxace, která měla 115 (66 %) odpovědí. Poté respondenti také často odpovídali, že ve svém volném čase se věnují sportu a čtení. Na tyto odpovědi zvolilo 95 (54 %) a 92 (52 %) dotazovaných studentů sociální pedagogiky. Někteří studenti uvedli, že tráví svůj volný čas jinak. Svůj volný čas tráví s rodinou, kamarády, partnery, sledováním filmů a seriálů, počítačovými a deskovými hrami, domácí činností a péčí o mazlíčky. Záměrně jsme neuvedli mezi možné odpovědi přátelé, rodina a partner, jelikož nás zajímalo, kolik respondentů tuto možnost uvede.

Odpovědi	Absolutní četnost
Čtení knih nebo poslouchání audio knihy	92
Umělecká činnosti	49
Sebevzdělávání	72
Surfování po internetu (mimo sociální sítě)	121
Relaxace	115
Kino, divadlo	45
Návštěva kavárny	72
Sport	95
Jiné... (rodina, kamarádi, partner, filmy, seriály, hry, domácnost, mazlíčci)	26

Tabulka 5. Trávení volného času

Položka č. 6: Jakou pohybovou aktivitu vykonáváte ve svém volném čase? (lze vybrat více

odpovědí):

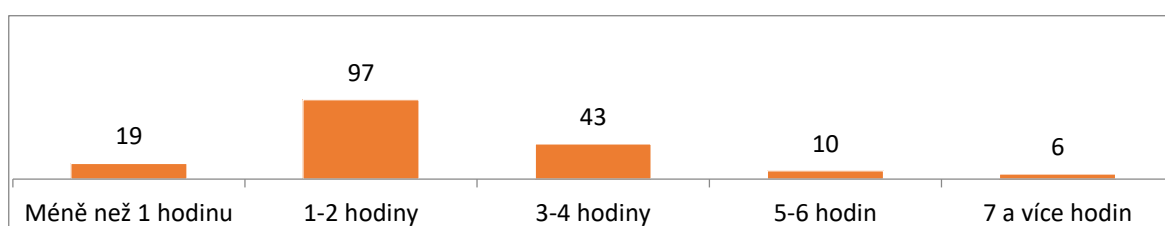
Další položkou vztahující se k čtvrtému dílčímu cíli je, jakou pohybovou aktivitu vykonávají studenti sociální pedagogiky ve svém volném čase. Dotazovaným byly poskytnuty následující odpovědi, které můžeme vidět v tabulce č. 6. Z této tabulky jasně vyplývá, že respondenti nejvíce odpovídali, že cvičí doma, tedy 110 (63 %) odpovědí. Druhou příčku obsadila turistika, která má 95 (54 %) odpovědí. Třetí nejčastější odpovědí byl běh a posilování, které získalo 57 (33 %) a 56 (32 %) odpovědí. Jízda na kolečkových bruslích a jízda na kole se umístily hned za nimi s 53 (30 %) a 50 (29 %) odpověďmi. Z uvedených 12 možných odpovědí 9 (5 %) respondentů neprovádí žádnou pohybovou aktivitu.

Odpovědi	Absolutní četnost
Cvičení doma	110
Turistika	95
Běh	57
Posilování	56
Jízda na kolečkových bruslích	53
Jízda na kole	50
Jóga	47
Plavání	43
Tanec	23
Ostatní	21
Míčové hry	18
Žádnou	9

Tabulka 6. Pohybové aktivity

Položka č. 17: Kolik svého volného času jste ochotný/á denně věnovat sociálním sítím? (vyberte jednu odpověď):

Graf č. 6 nám krásně vykreslil, že 97 (55 %) dotazovaných je ochotných strávit denně 1-2 hodiny na sociálních sítích. Trošku zarážející zjištění je u odpovědi 3-4 hodiny, kterou uvedlo 43 (25 %) studentů. Méně než 1 hodinu vybralo 19 (11 %) respondentů. Deset studentů (6 %) však zvolilo, že je ochotných věnovat sociálním sítím 5-6 hodin denně. V neposlední řadě dokonce někteří studenti vybrali možnost 7 a více hodin denně.

Graf 6. Ochota věnovat volný čas sociálním sítím

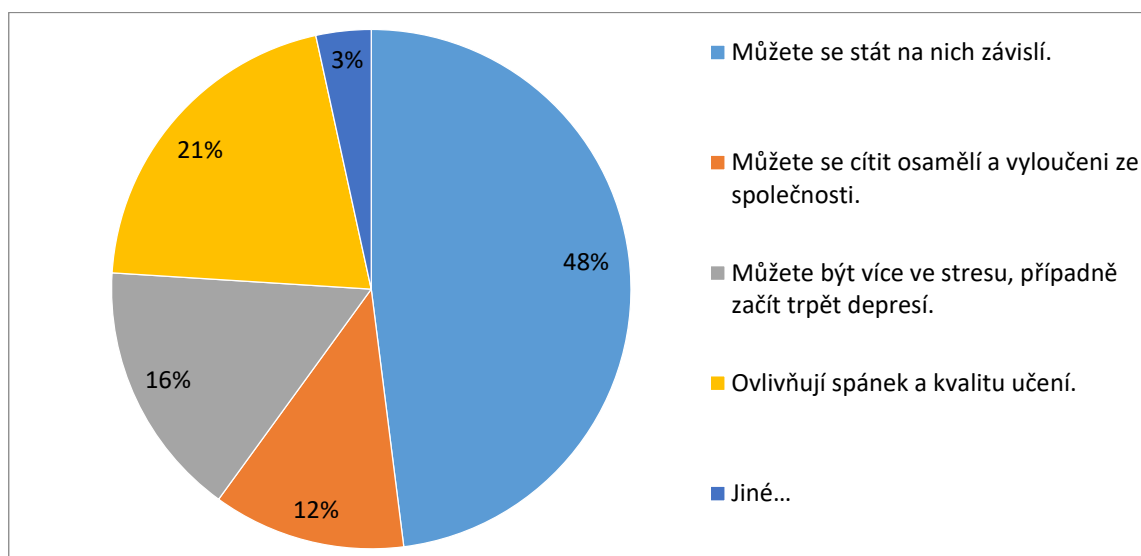
Pátý dílčí výzkumný cíl má za úkol zjistit **pozitivní a negativní aspekty využívání sociálních sítí z pohledu studentů sociální pedagogiky**. K tomuto dílčímu cíli se vztahují položky z dotazníku č. 18, 19.

Položka č. 18: V čem vnímáte největší pozitivní dopady sociálních sítí? (vyberte jednu odpověď):

Největší přínos pro studenty je komunikace, kterou uvedlo 90 (52 %) dotazovaných. Dále 62 (35 %) studentů uvedlo možnost přehled o dění, kterou můžeme chápat i jako informovanost, které se věnujeme ve třetí kapitole. U možnosti vybrat jiné, zde 2 (1 %) studenti uvedli vzdělávání, tím můžeme rozumět například vzdělávání prostřednictvím YouTube. Tvůrčí vlastnost a zábavu volilo 12 (7 %) a 9 (5 %) dotazovaných.

Položka č. 19: V čem vidíte největší negativní dopady spojené s užíváním sociálních sítí ve Vašem volném čase? (vyberte jednu odpověď):

S ohledem na předchozí položku jsme se museli dotázat respondentů, zda vidí i negativní dopady využívání sociálních sítí. Z grafu č. 7 nám vyplývá, že skoro půlka dotazovaných vnímá závislost jako negativní dopad užívání sociálních sítí, které se věnujeme v první kapitole. Tuto možnost zvolilo 84 (48 %) respondentů. Poté 36 (21 %) studentů vybralo možnost, že sociální sítě ovlivňují spánek a kvalitu učení, tomuto problému se věnujeme ve třetí kapitole. 28 (16 %) a 21 (12 %) dotazovaných vybralo možnosti stres s následnou depresí a vyloučení ze společnosti. Dále pak 6 studentů vnímá i jiné negativní dopady, které uvedli jako vědomou ztrátu času a kyberšikanu s tím, že této možnosti využilo 6 (3 %) studentů.

Graf 7. Negativa sociálních sítí

6 ZHODNOCENÍ A DISKUZE O VÝSLEDKÁCH

Tato kapitola se bude věnovat zhodnocení výsledků uskutečněného výzkumu a diskuzi o nich. Předchozí kapitola nám znázornila výsledky výzkumného šetření za pomoci grafů a tabulek.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit, jak studenti sociální pedagogiky na Fakultě humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně využívají sociální sítě. Pro naplnění tohoto cíle bylo stanoveno 5 dílčích výzkumných cílů. Výzkumného šetření se účastnilo 175 studentů ve věku 18 až 27 let.

Díky dotazníkovému šetření jsme zjistili, že všichni studenti mají založený profil na sociálních sítích, přičemž 99 % studentů má vytvořené profily na facebooku. Není divu, že Pospíšilová (2016) mluví o facebooku jako o nejpopulárnější sociální síti světa, avšak o této skutečnosti hovoří i Kožíšek s Píseckým (2016). Instagramové profily má založených 90 % studentů a na platformě YouTube má 73 % studentů vytvořený profil. Je tedy jasné, že sociální sítě se těší neustále větší popularitě.

Oblibou mezi sociálními sítěmi jsme se zabývali už v první kapitole, proto jsme se v dotazníkovém šetření ptali studentů, které sociální sítě používají nejčastěji. Je to Instagram, který nejčastěji využívá 49 % respondentů. Avšak není překvapením, že se pořadí popularity sociálních sítí mění vzhledem k neustálému rozšiřování možností jejich nabídek. Podle výsledků z nejnovějších statistik, které také zmiňujeme v první kapitole, je Facebook stále na prvním stupni v oblíbenosti sociálních sítí ve světě. Využívání facebooku volilo pouhých 36 % dotazovaných. Na druhou stranu, skoro polovina respondentů právě nejčastěji zvolila Instagram. Mezi hlavní důvody, proč studenti sociální pedagogiky tráví čas na sociálních sítích, patří kontakt s přáteli, což uvedla většina, tedy 86 % dotazovaných. Kontakt s přáteli je považován za důležitou možnost při budování společných vazeb, avšak ve virtuálním světě záleží na frekvenci a interakcemi mezi uživateli (přáteli), jak uvádí Šmahel (2003). Na druhém místě se umístily odpovědi zábava a informace, které zvolilo 74 % respondentů. Tím můžeme říci, že do zábavy a informovanosti spadá sledování videí na youtube, instagramu, tiktoku apod.

Další výzkumný cíl se zaměřoval na zjištění, jakou dobu ve volném čase studenti sociální pedagogiky tráví na sociálních sítích nejvíce. Výsledky nám ukázaly, že pouhá 4 % respondentů využívá sociální sítě 7 a více hodin denně. Vzhledem k výše zmíněné popularitě sociálních sítí je zřejmé, že 45 % studentů vybralo možnost 1-2 hodiny za den,

kdy tráví svůj volný čas na sociálních sítích. Za alarmující zde můžeme považovat, že 45 % respondentů tráví svůj volný čas okolo 3-6 hodin na sociálních sítích během dne, přičemž Griffiths (2011, cit. podle Blinka, 2015) uvádí, že strávený čas, například na facebooku a dalších sociálních sítích, není dostatečným důkazem závislosti. Dále však Blinka (2015) také hovoří, že převaha osob s nadměrným užíváním sociálních sítí je u studentů vysoké školy, což je v podstatě náš zkoumaný vzorek. S tím souvisí, že jsme se i studentů dotazovali, kde tráví nejvíce času na sociálních sítích. Osmdesát osm procent studentů uvedlo, že sociální sítě nejvíce využívají doma. Vzhledem k pandemii je zřejmé, že tento výsledek je současným stavem ovlivněn.

Jedním z našich dalších výzkumných cílů bylo zjistit, kterým aktivitám na sociálních sítích a jiným volnočasovým aktivitám se studenti věnují. Aktivity na sociálních sítích, kterým se věnují studenti, zmiňujeme již výše. Studenti v průměru mají od pondělí do pátku k dispozici více jak 3-6 hodin volného času. Tyto možnosti zvolilo 67 % dotazovaných. Jak studenti tráví svůj volný čas? Adolescentní volný čas je často definován z hlediska sportu nebo jiných strukturovaných mimoškolních aktivit. Studenti nejčastěji vybrali možnost surfování po internetu (mimo sociální sítě), což vypovídá o tom, že studenti sociální pedagogiky jsou neustále při mobilních telefonech nebo počítačích. Tuto možnost zvolilo 69 % respondentů. Přičemž tento výsledek souvisí s tvrzením Pávkové (1999), která uvádí, že působení hromadných sdělovacích prostředků a informačních technologií je velmi podstatným faktorem dnešní doby. K tomuto tvrzení se přiklání i Hájek a kolektiv (2004). Jako další způsob trávení volného času studenti uváděli relaxaci, konkrétně tuto možnost uvedlo 66 % dotazovaných. Mezi další trávení volného času patří sport, který uvedlo 54 % studentů, přičemž Slepíčková (2001) tvrdí, že sport je jakýmsi socializačním faktorem. Dále jsme záměrně neuvedli možné odpovědi přátelé, rodina a partner, protože nás zajímalo, kolik respondentů tuto možnost uvede. Právě 26 respondentů tuto odpověď zmínilo. Hájek a kolektiv (2004) uvádí, že rodina a vrstevnické skupiny jsou značným ovlivňujícím faktorem. Typ pohybové aktivity, který studenti, nejčastěji uváděli, bylo cvičení doma, turistika, běh, plavání, jízda na kolečkových bruslích a jízda na kole. Ze všech možných odpovědí 5 % respondentů uvedlo, že neprovádí žádnou pohybovou aktivitu.

Je zřejmé, že studenti tráví spoustu času na sociálních sítích, proto zde byla zařazena otázka, kde jsme se dotazovali respondentů, kolik volného času denně jsou ochotni věnovat sociálním sítím. Na to, že výše zmíněné trávení času na sociálních sítích bylo alarmující,

okolo 3-6 hodin denně, jak uvedlo 45 % studentů, jsou ochotni studenti ve svém volném čase trávit na sociálních sítích 1-2 hodiny za den. Tuto možnost zvolilo 55 % respondentů. Souvislosti, kolik hodin studenti tráví volný čas na sociálních sítích a kolik jsou ochotni, zde nastává otázka, zda se nejedná o nějaké počáteční závislosti. V první kapitole teoretické části uvádíme Blinku (2015), který uvádí, že veřejnost jeví zájem o mnoho behaviorálních závislostí, které právě vedou k diskuzím i o online závislostech. Zájem v tomto slova smyslu je chápán tak, že stejně rychle, jak se sociální sítě prosadily do našich domácností, zároveň i zastoupily důležitý faktor trávení volného času.

Posledním dílčím výzkumným cílem bylo zjistit, zda studenti sociální pedagogiky mají povědomí o pozitivních a negativních aspektech využívání sociálních sítích. Největším pozitivem sociálních sítí je podle studentů komunikace, kterou zvolilo 52 % dotazovaných. Tomuto pozitivu se věnujeme ve třetí kapitole. Další pozitivum, které studenti nejvíce uváděli, je přehled o dění. Právě Cejpek (2005) uvádí, že nejčastějším důvodem pro založení sociálních sítí je přehled o informacích, kterých není nikdy dost.

Jako negativa spojená s užíváním sociálních sítí studenti uváděli, že se na nich mohou stát závislí. Tuto možnost vybralo 48 % respondentů. Této problematice se věnujeme v podkapitole č. 1.3. Dále studenti uváděli i odpověď, že sociální sítě mohou ovlivňovat spánek a kvalitu učení. Tuto možnost zvolilo 21 %. Jak uvádí Sutherlandová (2013), že pokud svůj čas trávíme denně více jak dvě hodiny u obrazovek při maximálním jasu, stačí to k tomu, abychom potlačili efekt klíčového hormonu, který říká našemu tělu, že je čas spát.

6.1 Doporučení pro praxi

Věříme, že výsledky získané pomocí bakalářské práce mohou posloužit nejen mezi studenty sociální pedagogiky, ale i pro širokou veřejnost jako základ pro vytváření preventivních akcí zaměřených například na vhodnější způsoby trávení volného času. K celkovému zlepšení trávení volného času u studentů sociální pedagogiky bychom navrhovali větší obeznámenost a propagaci zájmových aktivit. Na druhou stranu rodiče i pedagogové by měli včas přispívat k více zájmovým aktivitám, při kterých může mládež nabýt nových souhrnů znalostí, které je vedou ke kognitivním procesům a k celoživotnímu učení. Právě pomocí takto získaných zážitků a praktických aktivit si mladí lidé utvářejí postoj k životu i ke světu.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala tématem sociálních sítí v kontextu volnočasových aktivit u studentů sociální pedagogiky. Hlavním cílem práce bylo zjistit využití sociálních sítí u studentů sociální pedagogiky v kontextu volnočasových aktivit. Tento stěžejní cíl práce byl naplňován pomocí dílčích cílů, teoretické a praktické části bakalářské práce. Dle mého názoru se podařilo cíle práce úspěšně naplnit.

Teoretická část obsahuje 3 kapitoly, praktická zbylé 3 kapitoly. V první kapitole byly blíže popsány sociální sítě, a to především jejich vymezení. Dále v první kapitole byly uvedeny nejoblíbenější sociální sítě v dnešní době, tím můžeme rozumět Facebook, Instagram apod. Poté na konci této kapitoly byl vymezen jeden z nejčastějších a nejdiskutovanějších problémů spojený se sociálními sítěmi, a to je závislost. Druhá kapitola se zaměřila na volný čas, jeho funkce a faktory, které ovlivňují způsoby jeho trávení. Třetí kapitola následně vymezila některé z pozitivních a negativních dopadů sociálních sítí na volný čas.

Praktická část práce navazovala na aktuální výzkumnou problematiku, kterou odhalila část teoretická. Po realizaci a vyhodnocení výzkumu lze vyvodit následující závěry. Všichni studenti sociální pedagogiky mají založené profily na sociálních sítích, přičemž věk při jejich založení se nejvíce pohyboval okolo 12-13 let. Dále 99 % studentů má založený profil na facebooku. Nejvíce ale využívají instagram. Okolo 81 % studentů tráví svůj volný čas na sociálních sítích v rozmezí 1-4 hodiny denně. Nejčastější místo trávení studenti uváděli doma a během výuky. Hlavními důvody, proč studenti tráví volný čas na sociálních sítích, je kontakt s přáteli, zábava a informace. Studenti se dále nejvíce věnují chatování s ostatními na sociálních sítích. Největší pozitivem sociálních sítí podle studentů je komunikace a přehled o dění. Mezi negativními dopady týkajícími se využívání sociálních sítí ve volném čase, které studenti vnímají, je závislost. Jako další negativum studenti uváděli ovlivňování spánku a kvality učení. Většina respondentů má během pracovních dní více jak 3-4 hodiny volného času denně. V něm se nejvíce věnují surfování po internetu (mimo sociální sítě), relaxaci, čtení knih nebo sportu. Největší část studentů sociální pedagogiky provádí pohybovou aktivitu. Jen 9 respondentů neprovádí žádnou. Dominující bylo cvičení doma, turistika, jízda na kole či kolečkových bruslích nebo také běh.

Text by mohl sloužit jako zdroj informací pro širokou veřejnost v souvislosti s neustálým rozvojem moderních technologií a možností jak trávit volný čas.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BAKALÁŘ, Eduard a JIRÁNEK, Vladimír, 1978. *Umění odpočívat*. Praha: Práce. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:09ec8010-c561-11e2-8c63-5ef3fc9ae867>
2. BLINKA, Lukáš, 2015. *Online závislosti: jednání jako droga?: online hry, sex a sociální síť: diagnostika závislosti na internetu: prevence a léčba*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4753-119.
3. CEJPEK, Jiří a Univerzita Karlova, 2005. *Informace, komunikace a myšlení: úvod do informační vědy*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1037-5. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:c0448590-ec13-11e8-bc37-005056827e51>
4. ČÍŽKOVÁ, Šárka a ONDŘEJOVÁ, Edita, 2009. *Dětství, dospělost, stáří: variace na lidský život: Univerzita třetího věku, letní semestr 2008/09, aula Slezské univerzity Opava: [sborník přednášek Ústavu pedagogických a psychologických věd]*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě, Ústav pedagogických a psychologických věd. ISBN 978-80-7248-511-6. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:929f3f90-f6f4-11e3-b4ad-005056827e51>
5. GAVORA, Peter, 2000. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6.
6. HÁJEK, Bedřich, 2004. *Děti, vedoucí, volný čas*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT. ISBN 80-86784-06-1.
7. HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ, 2008. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-473-1.
8. HOFBAUER, Břetislav, 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8927-5.
9. CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.
10. JANIŠ, Kamil, 2009. *Úvod do problematiky volného času*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd. ISBN 978-80-7248-530-7. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:328d1c20-94dd-11e5-ac67-005056827e51>

11. JANIŠ, Kamil a Jitka SKOPALOVÁ, 2016. *Volný čas seniorů*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5535-9.
12. KNOTOVÁ, Dana, 2011. *Pedagogické dimenze volného času*. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-223-9.
13. KOPECKÝ, Kamil a Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 2013. *Rizika internetové komunikace v teorii a praxi*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3571-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:9842a630-2f98-11e9-9da6-5ef3fc9bb22f>
14. KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ, 2016. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5595-3.
15. KRAUS, Blahoslav, 2008. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-383-3.
16. KRČMÁŘOVÁ, Barbora, 2012. *Děti a online rizika: sborník studií*. Praha: Sdružení Linka bezpečí. ISBN 978-80-904920-2-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:420e97f0-774c-11e4-b2f6-005056827e51>
17. KULHÁNKOVÁ, Hana a ČAMEK, Jakub, 2010. *Fenomén facebook*. Kladno: BigOak. ISBN 978-80-904764-0-0.
18. LACA, Slavomír, 2011. *Sociální pedagogika*. Brno: Institut mezioborových studií. ISBN 978-80-87182-19-2. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:8928d3ac-76b7-40e2-8c6e-5af68535421b>
19. MACEK, Petr, 2003. *Adolescence*. vyd. 2., upr. Praha: Portál. ISBN 80-7178-747-7.
20. NEŠPOR, Karel, 2007. *Návykové chování a závislost*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-267-6. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:ffb27010-352f-11e9-a347-005056825209>
21. NĚMEC, Jiří, 2002. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-012-3. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:70f6f0a0-2d76-11e4-90aa-005056825209>
22. PÁVKOVÁ, Jiřina, 1999. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8295-5.
23. PÁVKOVÁ, Jiřina, 2002. *Pedagogika volného času*. vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál. ISBN 80-717-8711-6.

24. PAVLÍČEK, Antonín, 2010. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1742-1.
25. POSPÍŠILOVÁ, Marie, 2016. *Facebooková (ne)závislost: identita, interakce a uživatelská kariéra na Facebooku*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-802-4633-060.
26. PROCHÁZKA, Miroslav, 2012. *Sociální pedagogika*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3470-5.
27. SLEPIČKOVÁ, Irena, 2001. *Sport a volný čas adolescentů*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu. ISBN 80-86317-13-7. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:b8cfe225-f9e2-40bd-a5c6-fe8eb47be013>
28. SLEPIČKOVÁ, Irena, 2005. *Sport a volný čas: vybrané kapitoly*. 2. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-1039-6.
29. ŠEVČÍKOVÁ, Anna, 2014. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5010-1.
30. ŠKYŘÍK, Petr, 2009. *Internet: definice, možnosti, vize*. Brno: Tribun EU. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-784-7.
31. ŠMAHEL, David, 2003. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton. ISBN 80-7254-360-1.
32. VÁŽANSKÝ, Mojmír, 2001. *Základy pedagogiky volného času*. 2. vyd. Brno: Print-Typia. ISBN 80-86384-00-4.
33. ZEMANOVÁ, Petra a RUČKOVÁ, Zuzana, 2001. *Jak si zachovat zdraví u počítače: od týmu odborných lékařů a terapeutů*. Praha: Computer Press. ISBN 80-7226-546-6. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:ab7d6cb0-b26d-11e3-9d7d-005056827e51>

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

1. Boyd, D., 2008. Why Youth Heart Social Network Sites: The Role of Networked Publics in Teenage Social Life. [cit. 2021-03-24] Dostupné z: <https://research.fit.edu/media/site-specific/researchfitedu/coast-climate-adaptation-library/climate-communications/youth-climate-amp-social-media/Boyd.-2008.-Why-Teens-Love-Social-Media..pdf>
2. Bryant, J. A., Sanders-Jackson, A., Smallwood, A., 2006. Iming, Text Messaging, and Adolescent Social Networks. In: Journal of Computer Mediated Communication. [cit. 2021-03-24] Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/220437860_IMing_Text_Messaging_and_Adolescent_Social_Networks
3. Česká televize, 2015. Za deset let se stal Youtube druhou nejnavštěvovanější stránkou. [online]. [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/1527110-za-deset-let-se-stal-youtube-druhou-nejnavstevovanejsi-strankou>
4. Instagram, 2021. About Instagram. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://about.instagram.com/>
5. KOHOUT, Roman, 2017. Rizika online komunikace. [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/rizika-online-komunikace>.
6. NOVOTNÁ Lucie, 2018. Hashtag: dobrý sluha, ale zlý pán. Adam KILBERGER, editor. In: Markething [online]. [cit. 2021-03-24]. ISSN 1805 – 4991. Dostupné z: <https://markething.cz/hashtag-dobry-sluha-zly-pan>
7. Statista, 2021. Distribution of Facebook users worldwide as of January 2021, by gender. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/699241/distribution-of-users-on-facebook-worldwide-gender/>
8. Statista, 2021. Distribution of Instagram users worldwide as of January 2021, by age and gender. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/248769/age-distribution-of-worldwide-instagram-users/>
9. Statista, 2021. Leading countries based on Snapchat Audience size as of January 2021. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/315405/snapchat-user-region-distribution/>

10. Statista, 2021. Most popular social networks worldwide as of January 2021, ranked by number of active users. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>
11. Statista, 2021. Number of monthly active facebook users worldwide as of 4th quarter 2020. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/>
12. SUTHERLAND, Stephani, 2013 Bright screen could delay bedtime. [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.scientificamerican.com/article/bright-screens-could-delay-bedtime/>
13. TikTok, 2021. About TikTok. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.tiktok.com/about?lang=cs-CZ>
14. YouTube, 2021. YouTube About. [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/intl/cs/about/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Seznam symbolů:

© Autorské právo

% Procento

Seznam zkratk:

ADHD Attention Deficit Hyperactivity Disorder (porucha pozornosti s hyperaktivitou)

aj. A jiné

apod. A podobně

atd. A tak dále

cit. Citováno

např. Například

MKN Mezinárodní klasifikace nemocí

MMORPG Massively Multiplayer Online Role-Playing Game (Hra obrovského počtu hráčů s RPG prvky)

RPG Role-Playing Game (Hra na hrdiny)

s. Strana

tzv. Takzvaný

USA United States of America (Spojené státy americké)

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Ročníkové zastoupení</i>	38
<i>Graf 2. První založený profil</i>	39
<i>Graf 3. Věk prvního založeného profilu na sociálních sítích.....</i>	40
<i>Graf 4. Nejčastější používaná sociální síť</i>	40
<i>Graf 5. Volný čas během pracovních dní.....</i>	46
<i>Graf 6. Ochota věnovat volný čas sociálním sítím</i>	48
<i>Graf 7. Negativa sociálních sítí</i>	49

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1. Vytvořené profily na sociálních sítích</i>	41
<i>Tabulka 2. Důvody trávení volného času na sociálních sítích</i>	42
<i>Tabulka 3. Nejvíce sledované druhy profilů</i>	43
<i>Tabulka 4. Na jakém místě studenti tráví nejvíce času na sociálních sítích.....</i>	44
<i>Tabulka 5. Trávení volného času</i>	47
<i>Tabulka 6. Pohybové aktivity.....</i>	48

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Michal Říkovský a jsem studentem Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Na této fakultě studuji obor sociální pedagogiky a provádím výzkum ke své bakalářské práci. Chtěl bych Vás touto cestou požádat o vyplnění dotazníku na téma „Sociální síť v kontextu volnočasových aktivit u studentů sociální pedagogiky“. Vyplnění dotazníku Vám zabere přibližně 5 minut. Všechny údaje, které budou poskytnuty, budou sloužit výhradně pro účely mého výzkumu a jsou zcela anonymní.

1. Jste (vhodnou odpověď označte prosím křížkem):

- Žena
- Muž

2. Jste studentem (vhodnou odpověď označte prosím křížkem):

- Bc. 1. ročník
- Bc. 2. ročník
- Bc. 3. ročník
- Mgr. 1. ročník
- Mgr. 2. ročník

3. Váš věk (vhodnou odpověď označte prosím křížkem):

- 18-20
- 21-23
- 24-27

4. Kolik máte denně volného času během pracovních dní? (vyberte jednu odpověď):

- a) Méně než 1 hodinu
- b) 1-2 hodiny
- c) 3-4 hodiny
- d) 5-6 hodin
- e) 7 a více hodin

5. Jak trávíte Váš volný čas? (lze vybrat více odpovědí):

- a) Čtení knih nebo poslouchání audio knihy
- b) Umělecká činnost

- c) Sebevzdělávání
- d) Surfování po internetu (mimo sociální sítě)
- e) Relaxace
- f) Kino, divadlo
- g) Rodina, přátelé, partner
- h) Návštěva kavárny
- i) Sport
- j) Jiná...

6. Jakou pohybovou aktivitu vykonáváte ve svém volném čase? (lze vybrat více odpovědí):

- a) Tanec
- b) Cvičení doma
- c) Turistika
- d) Plavání
- e) Jízda na kolečkových bruslích
- f) Posilování
- g) Jóga
- h) Jízda na kole
- i) Míčové hry
- j) Běh
- k) Žádnou
- l) Ostatní

7. Na které sociální síti jste si založil/a Váš první profil? (vyberte jednu odpověď):

- a) Facebook
- b) Ask.fm
- c) Twitter
- d) Lidé.cz
- e) Instagram

- f) TikTok
- g) YouTube
- h) Snapchat
- i) Jiná...

8. V kolika letech jste si založil/a svůj první profil na sociálních sítích? (stačí jen číslice):

.....

9. Kterou sociální síť používáte nejčastěji? (vyberte jednu odpověď):

- a) Facebook
- b) Snapchat
- c) Twitter
- d) TikTok
- e) Instagram
- f) YouTube
- g) Jinou...

10. Kde všude máte vytvořené profily na sociálních sítích? (lze vybrat více odpovědí):

- a) Facebook
- b) Snapchat
- c) Twitter
- d) TikTok
- e) Instagram
- f) YouTube
- g) Jiná...

11. Jaké jsou Vaše důvody pro trávení volného času na sociálních sítích? (lze vybrat více odpovědí):

- a) Zábava
- b) Informace
- c) Nuda
- d) Kontakt s přáteli
- e) Chatování

- f) Poznávání nových lidí
- g) Objevování nové hudby, filmů, seriálů apod.
- h) Jiné...

12. Kolik času trávíte na sociálních sítích během dne? (vyberte jednu odpověď):

- a) Méně než 1 hodinu
- b) 1-2 hodiny
- c) 3-4 hodiny
- d) 5-6 hodin
- e) 7 a více hodin

13. Na jakém místě trávíte nejvíce času na sociálních sítích? (lze vybrat více odpovědí):

- a) Ve škole během výuky / Doma během výuky
- b) V práci / na brigádě
- c) V přírodě
- d) Doma
- e) Kdekoliv s kamarády / s rodinou
- f) Kdekoliv ve společnosti
- g) V MHD
- h) Při cestování, (dovolená...)
- i) Jiném...

14. Kolikrát se během dne připojíte na sociální síť? (vyberte jednu odpověď):

- a) Jednou až dvakrát
- b) Třikrát až šestkrát
- c) Sedmkrát až desetkrát
- d) Více než desetkrát
- e) Jsem připojen/a celý den
- f) Nepočítám to

15. Čemu se věnujete na sociálních sítích nejvíce? (vyberte jednu odpověď):

- a) Čtení
- b) Psaní příspěvků
- c) Přidávání fotek
- d) Chatování
- e) Zábava
- f) Tvořivost
- g) Vzdělávání
- h) Jiné...

16. Jak moc si myslíte, že jste aktivní na sociálních sítích během dne? (vyberte jednu

odpověď):

- a) 30 minut – 1 hodinu
- b) 1,5 hodiny – 2 hodiny
- c) 2,5 hodiny – 3 hodiny
- d) 3,5 hodiny – 4 hodiny
- e) 4,5 hodiny – 5 hodin
- f) 5,5 hodin a více

17. Kolik svého volného času jste ochotný/á denně věnovat sociálním sítím? (vyberte

jednu odpověď):

- a) Méně než 1 hodinu
- b) 1-2 hodiny
- c) 3-4 hodiny
- d) 5-6 hodin
- e) 7 a více hodin

18. V čem vnímáte největší pozitivní dopady sociálních sítí? (vyberte jednu odpověď):

- a) Komunikace
- b) Tvůrčí vlastnosti
- c) Přehled o dění
- d) Zábava

e) Jiné...

19. V čem vidíte největší negativní dopady spojené s užíváním sociálních sítí ve Vašem volném čase? (vyberte jednu odpověď):

- a) Můžete se stát na nich závislí.
- b) Můžete se cítit osamělí a vyloučení ze společnosti.
- c) Můžete být více ve stresu, případně začít trpět depresí.
- d) Ovlivňují spánek a kvalitu učení.
- e) Jiné...

20. Jaký druh profilu na sociálních sítích nejvíce sledujete? (vyberte jednu odpověď):

- a) Profilově založené (Facebook, ...)
- b) Micro-blogovací (Twitter, ...)
- c) Obsahově založené (Youtube, Instagram, ...)
- d) Komunikační služby (Messenger, WhatsApp, ...)
- e) Virtuálně založené (profil v PC hře)

Předem děkuji za Váš čas a ochotu při vyplnění.